

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

13^E JAARGANG

WOENSDAG 22 FEBRUARI 1928

No. 634

INHOUD.

	Blz.
DE VOORUITZICHTEN VOOR DE INTERNATIONALE PETROLEUMINDUSTRIE BIJ DEN AANVANG VAN 1928 door <i>Dr. W. Mautner</i>	166
De invloed der Engelsche Beetwortelsuiker op de wereldmarkt door <i>Th. G. H. Stibbe</i>	170
Het Aardewerkwetje door <i>Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart</i>	171
De Rijksmiddelen	173
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Het vraagstuk van een zinkkartel door <i>Dr. H. O. Wesemann</i>	174
AANTEEKENINGEN:	
Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Nederl.-Indië	176
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	177
MAANDCIJFERS:	
Rijkspostspaarbank	177
Overzicht der Rijksmiddelen	178
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	178—184
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra.*

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.*Redacteur-Secretaris: *S. Posthuma.*Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementenprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonne's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruigeplaatweg.*

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postcheque- en girorekening No. 6729.*

21 FEBRUARI 1928.

Gedeeltelijk als reactie op de sterke daling van de vorige week en ook in verband met de geldbehoefte van de medio, was de geldmarkt deze week aanvankelijk iets vaster gestemd. Later trad echter opnieuw een daling in en gisteren waren prima bankaccepten voor $3\frac{13}{16}$ pCt. gemakkelijk te plaatsen. Callgeld, dat in het midden der week weder tot $3\frac{3}{4}$ pCt. was opgelopen, werd voor 3 pCt. aangeboden en de prolongatierente liep tot $3\frac{1}{2}$ pCt. terug.

* * *

De binnenlandsche uitzettingen van De Nederlandsche Bank zijn gedurende de afgelopen week verder teruggelopen. De post binnenlandsche wissels daalde met f 9,5 miljoen; de beleeningen blijken met f 3 miljoen te zijn afgenomen.

De goudvoorraad der Centrale Credietinstelling bleef op dezelfde hoogte. Het zilver daalde met f 900.000. De post papier op het buitenland vertoont een stijging van f 100.000, terwijl de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans een vermindering van f 2,6 miljoen te zien geven.

De biljettencirculatie daalde met f 5,8 miljoen. Het tegoed van den Staat nam eveneens met f 5,8 miljoen af. De rekening-courantsaldi van anderen verminderden met f 4,4 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo klom met f 2,3 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 55.

* * *

In verband met de stijvere geldmarkt kwam er in de wisselkoersen in de eerste helft der week niet veel verandering. Bij een ruimer worden der geldmarkt trad direct weder een verdere verstijving in, die vooral gisteren sterk tot uitdrukking kwam in een stijging van den Ponden- en Markenkoers: 12,11—12,12 $\frac{1}{4}$; 59,23—59,34 $\frac{1}{2}$. Ook Dollars waren iets vaster: 2,48 $\frac{11}{16}$ à $\frac{1}{4}$; terwijl ook de meeste andere wissels evenredig stegen. Alleen Madrid was flauw en liep van 42,20 tot 42,07 $\frac{1}{2}$ terug.

* * *

LONDEN, 20 Februari 1928.

De geldmarkt heeft een gemakkelijke week achter den rug. Dit werd hoofdzakelijk veroorzaakt doordat gedurende de week 10 miljoen pond meer aan schatkistpromessen vervielen dan vernieuwd werden.

Disconto werd tegen denzelfden koers $4\frac{3}{16}$ genoteerd, maar was iets zwakker van toon, hetgeen ook tot uitdrukking kwam in de toewijzing der schatkistpromessen op Vrijdag tegen ongeveer $4\frac{5}{32}$ pCt.

Deze week is het bedrag, dat aan schatkistpromessen niet vernieuwd wordt, 5 miljoen pond; daarom verwacht men, dat geld iets zal aantrekken.

DE VOORUITZICHTEN VOOR DE INTERNATIONALE PETROLEUMINDUSTRIE BIJ DEN AANVANG VAN 1928.

Het jaar 1927 zal in de annalen der internationale petroleumindustrie niet alleen vermeld blijven als een jaar van nieuwe productierecords in verscheidene landen en in de wereldproductie (circa een en een kwart milliard barrels), maar, en juist daarom, ook als een jaar van in het algemeen minder gunstige bedrijfsresultaten. In de gevallen, dat de aangekondigde dividendbetalingen daarmede in tegenspraak schijnen, heeft men te doen met bijzondere omstandigheden of oorzaken. Als zoodanig kan men beschouwen de dividend-politiek van bepaalde ondernemingen¹⁾, voorts de speciale positie, welke sommige maatschappijen, zooals pijpleiding-ondernemingen, innemen, die recordhoevelheden konden transporteren²⁾ en ten slotte ook die ondernemingen, welke meer als fabricage- en handelsondernemingen kunnen worden beschouwd, dan wel als productie- en transportbedrijven³⁾. Zoo hebben 22 groote Amerikaanse petroleummaatschappijen, welke dividend-declaraties reeds beschikbaar zijn, hare uitkeeringen vermindert of gestaakt, terwijl vijf andere hare dividenden verhoogden en een tot dividendbetaling overging⁴⁾.

Onder deze omstandigheden, en in vele gevallen niet

¹⁾ Bijv. hebben de maatschappijen der Standard Oil-groep als geheel beschouwd in het afgelopen jaar \$ 213,62 miljoen aan dividend gedeclareerd tegen \$ 200,33 miljoen in 1926 en \$ 153,51 miljoen in 1925. Maar daar het bij deze groep gewoonte is, slechts een betrekkelijk bescheiden deel der behaalde winsten in den vorm van dividenden uit te keeren, kunnen deze dan ook in ongunstige jaren gehandhaafd blijven. Toch bracht ook hier het laatste kwartaal een teruggang van \$ 62,69 op \$ 55,72 miljoen, terwijl, zooals bekend werd, nadat het bovenstaande was geschreven, de winst van de Standard Oil Co. of New York pl.m. \$ 16 mill. tegen \$ 32,78 mill. zal beloopt, en de St. O. of Nebraska \$ 2,43 per aandeel heeft verdiend (1926: \$ 5,03) en de Humble Oil (St. O. Co. of New Jersey) \$ 2,43 (5,03 in 1926).

²⁾ Als voorbeeld zij vermeld de Prairie Pipe Line, welke in 1927 64,53 tegen 50,69 miljoen barrels in 1926 transporteerde, de Buckeye Pipe Line, welke transport 31,29 tegen 28,66 miljoen barrels beliep, en de Indiana Pipe Line, welke transport een hoogte van 27,02 tegen 25,31 miljoen barrels bereikte.

³⁾ Hierbij kan men bijv. aan de Vacuum Oil denken. Alle hiervoor genoemde ondernemingen behooren tot den kring der Standard Oil-groep.

⁴⁾ De volgende maatschappijen, welke grootendeels ook hier te lande wel bekend zijn, staakten de betaling van regelmatige dividenden: Marland Oil Co., Mid-Continent Petroleum Corp., New York Transit Co., Pan American Petroleum & Transport Co., Pan American Western Petroleum Co., Prairie Oil & Gas Co., Simms Petroleum Co. en Tide Water-Associated Oil Co.

De betaling van de geregelde dividenden verminderden de: Cumberland Pipe Line Co., California Petroleum Corp. (die thans zal worden samengesmolten met de Texas Corp.), Tide Water Oil Co. en White Eagle & Refining Co., terwijl de Barnsdall Corp. haar dividend in aandelen in plaats van in contanten betaalt.

De uitkeering van het extra-dividend verviel of werd vermindert bij de Associated Oil Co., Buckeye Pipe Line Co., Ohio Oil Co., National Transit Co., Pure Oil Co., Richfield Oil Co., Tide Water Oil Co., Shell Union Oil Corp., Standard Oil Co. of California en Union Oil Co. of California. Laatstgenoemde maatschappij wordt genoemd in verband met geruchten aangaande een aansluiting bij de Atlantic Refining Co., welke de dividendbetaling op hare gevone aandelen hervat.

Voorts worden dan nog de uitkeeringen verhoogd bij de Prairie Pipe Line Co., South West Pennsylvania Pipe Lines en Southern Pipe Line Co.

De basis der regelmatige dividenden bleef onveranderd bij de Chesebrough Manufacturing Co. en de Vacuum Oil Co., doch eerstgenoemde verhoogt haar extra-dividend.

Ten slotte zij opgemerkt, dat — o.i. nog rijkelijk vroeg — te Londen het dividend van de Shell Transport & Trading Co. geraamd wordt op 22½% tegen 25% over het vorige jaar. Daarmede zou de maatschappij terugkeeren tot de basis, welke voordien gold.

zonder eenige ongerustheid, komt bij allen, die belang hebben bij de lotgevallen der petroleumindustrie — het moge dan hare leidende figuren zijn of het groote leger (alleen reeds een en een kwart miljoen in de Ver. Staten) van hen, die hunne arbeidskracht stellen in dienst van deze branche, na den landbouw en de spoorwegen het voornaamste Amerikaanse bedrijf, of ten slotte van de tallozen in alle landen, die door aandelen-bezit betrokken zijn bij het wel en wee der petroleumindustrie (anderhalf miljoen personen alleen in de Ver. Staten) — de wensch naar voren, zich op grond der ervaringen van het jaar 1927 en der nu bekende omstandigheden rekenschap te geven van de vooruitzichten voor 1928.

Voorspellen is steeds moeilijk geweest en het beroep van profeet ondankbaar. In het gunstigste geval wordt hij in het gelijk gesteld, en wanneer hij met een ongunstige prognose dit succes boekt, blijkt de dankbaarheid van hen, voor wie de horoscoop werd getrokken, niet bovenmatig groot te zijn. Bijzonder moeilijk is deze taak ten aanzien van een industrie, die, zooals de ondervinding sedert haar ontstaan leerde, in enkele maanden de geheele scala van het „Himmelhoch jauchzend, zu Tode betrübt“ en omgekeerd doorloopt, en waarin een productievermeerdering van 10 of 15% een algeheel ommekeer in den toestand teweeg kan brengen. Maar dit mag er niet van terughouden, de thans bekende feiten na te gaan en aan de hand daarvan en uit de zich ontwikkelende afzonderlijke gebeurtenissen te pogen te onderkennen, welke tendenzen zich in het algemeen bij een onpartijdige beoordeeling laten aflezen.

Daarbij zal men zich in de eerste plaats hebben bezig te houden met de basis der industrie, de *productie aan ruwe olie*, want deze was ook in het afgelopen jaar voor de ontwikkeling van den algemeenen toestand der industrie van overheerschend belang. De overproductie bewerkte den ongunstigen toestand met prijsdrukking voor ruwe olie en afgewerkte producten, welke dan nog verergerd werd door den „petroleumoorlog“ — welke in veel sterker mate de aandacht en de fantasie van het groote publiek bezig hield.

In de eerste plaats moeten hierbij de verhoudingen in de *Ver. Staten* worden beschouwd, want als land van productie zoowel als van verbruik — voor bijna drie vierde der wereldproductie en van de wereldconsumptie — maar ook als kapitaalmacht, evenals in technisch opzicht, zijn deze toonaangevend voor de geheele industrie. In het midden van de Amerikaanse vraagstukken echter staat dat van de productievermeerdering, want al moge ook het steeds toenemende verbruik bij gelijkblijvende productie een zeker tegenwicht tegenover hare nadeelen kunnen vormen — men denke aan de levendige hoop, dat de automobielpeductie met ongeveer 5 miljoen wagens (vergeleken met 3.394.000 in 1927 waarvan 2.939.000 personen en 455.000 vrachtauto's, en 4.299.000 in 1926) een nieuw record zal kunnen boeken, en aan de recente, maar veelbelovende pogingen tot invoering van „oil-burners“ (met olie gestookte centrale verwarmingsinstallaties in particuliere huizen) — zoo kan dit, daar ook de verwerking hogere resultaten vermag te geven, toch de schadelijke gevolgen der overproductie voor de markt niet geheel compenseeren.

Sedert geruimen tijd reeds is het streven van de Regeering en in het bijzonder van den „Federal Oil Conservation Board“ erop gericht, de industrie te bewegen tot medewerking bij de pogingen inzake een wettelijke oplossing van het vraagstuk der overproductie. Nadat enkele leidende personen de tusschenkomst der Regeering ingeroepen en noodzakelijk hadden verklaard, heeft de industrie zich toch weder herinnerd, dat zij *ingrijpen van staatswege* steeds weinig wenschelijk heeft gevonden. Zij heeft boven een oplossing door den Staat die door „Co-operation“ geprefereerd. Laatstgenoemde is zeer zeker „an end devoutly to be wished“, doch wie tot dusverre de ontwikkeling heeft gadeslagen, zal zich niet al te

tusschen enkele Standard Oil-eenheden in dit opzicht geleid heeft, want ook deze moeten zich, met veronachtzaming van oude wederzijdsche gebieds-reserveeringen, toeleggen op afzet van hare overgrote producties; omgekeerd hebben, echter ook de scherpe concurrentie en de ongunstige situatie tengevolge, dat verscheidene ondernemingen „rijp voor aaneensluiting” worden en dat dergelijke aaneensluitingen, hetzij in den vorm van fusies of overdracht van aandelen, ook ongetwijfeld nog te verwachten zijn.

Voor de Ver. Staten, maar ook voor de wereldmarkt en ten slotte voor enkele bepaalde landen, is echter de sterk stijgende productie, bovenal van *Venezuela*, en voorts ook van *Columbia*, van groote beteekenis. De petroleumexport uit Venezuela kan, wanneer de ramingen voor 1928 worden bewaarheid, die gaan tot ver boven de 100 miljoen barrëls tegen 64.44 miljoen barrëls in 1927 en 37.23 miljoen in 1926,¹⁾ de uitwerking van niet weinig overeenkomsten ter beperking van de productie in de Ver. Staten geheel in de war sturen. Het is zeker voor een niet gering deel de invloed der productie juist van dit land geweest, welke de Amerikaanse petroleum-maatschappijen bewoog tot het afsluiten van langdurige leveringscontracten voor stookolie met de groote scheepvaartmaatschappijen tot voor eerstgenoemde weinig gunstige prijzen. De productie der andere Zuid-Amerikaansche Staten — *Peru*, *Argentinië*, *Trinidad* — kan als min of meer stabiel worden beschouwd. Omdat bij Venezuela een herhaaldelijk vernomen productie-raming werd weergegeven, mogen ook met betrekking tot deze landen eenige cijfers worden genoemd, en wel voor Peru 10.5 miljoen barrëls tegen 10.0 miljoen in 1927 en 10.76 miljoen in 1926, voor Argentinië 9.0 miljoen barrëls (8.5 en 7.95 mill. in 1927 en 1926) en 5.2 miljoen barrëls (pl.m. 5.3 mill. in elk der jaren 1927 en 1926) voor Trinidad, terwijl Columbia de zijne van 6.44 miljoen in 1926 en 14.6 miljoen in 1927; wellicht tot 18 à 19 miljoen barrëls in 1928 zal kunnen verhoogen.

Moeilijk te bepalen is de invloed, welchen de productie van *Mexico* in het thans aangevangen jaar op den internationalen markttoestand zal uitoefenen. Terwijl de, na een vonnis van het Hooggerechtshof, afgekondigde wijziging der artikelen 14 en 15 van de petroleumwet ongetwijfeld aan de wenschen der petroleummaatschappijen in ruime mate tegemoet komt, blijven toch nog tal van andere bezwaren, welke zij tegen de petroleum-wetgeving in haar geheel hebben aangevoerd, onveranderd bestaan, zoodat wij ons nog niet accoord zouden willen verklaren met de opvatting van President Coolidge, aan wien de uitlating wordt toegeschreven, dat de geheele olie-controverse met Mexico thans een einde zou hebben gevonden. Wel wordt reeds gewag gemaakt van een hervatting der onderhandelingen en van de boorwerkzaamheden op groote schaal, en ook van boorsuccessen. doch het valt minstens te betwijfelen, of verscheidene maatschappijen er groote waarde aan hechten, de toch reeds groote wereldproductie nog verder te verhoogen, ofschoon voor enkele bepaalde ondernemingen — zooals ook het geval is in Venezuela — zuiver particuliere overwegingen een vermeerdering der productie kunnen gebieden, zonder dat men zich ergens anders om bekommert. De voorbereidingen, welke juist in Venezuela een aantal maatschappijen treffen, die aldaar nieuw of in sterkere mate werkzaam willen zijn, geschieden natuurlijk ook uit het gezichtspunt, voordeel te trekken van die goedkoopere olie, zelfs al worden daardoor de wereldmarkt en de algemeene toestand der industrie nadeelig beïnvloed. De productie van Mexico wordt daarom, ietwat willekeurig, op pl.m. 60 mill. vaten tegen 64.2 mill. in 1927 en 90.42 mill. in 1926 geschat.

¹⁾ Wij zouden tegenover deze zeer optimistische verwachtingen, en behoudens afspraken tot regeling van de productie, een winning van 90 à 100 mill. barrëls als een zeer mooi resultaat beschouwen.

Ook *Rusland* zal zonder twijfel zijn productie verhoogen, zooals dit de laatste jaren geregeld en tot boven de hoogte van de vredesjaren het geval is geweest. Daarmede zal ook de voortbrenging van afgewerkte producten toenemen, en het ligt in ieder geval in de bedoeling, meer en meer afgewerkte producten te exporteeren. Rusland is gedwongen te exporteeren, en zulks wel tot elken prijs. De ongunstige economische en financieele toestand van dat land, gepaard aan de geringe vooruitzichten voor het verkrijgen van verdere credieten, drijft ook in dezelfde richting. Een zeker tegenwicht kan daardoor worden gevormd, dat de zeer groote leveringscontracten, welke de Sovjets hebben afgesloten, den afzet van groote hoeveelheden met stelligheid waarborgen en derhalve misschien de neiging laten opkomen, de overige voor uitvoer beschikbaar komende hoeveelheden, niet „het koste wat het wil” ook inderdaad te exporteeren. De Russische productie zal in 1928 wel pl.m. 80 miljoen vaten beloopt, tegen minstens 73 mill. in 1927 en 64.31 mill. in 1926.

In geringere mate dan de Russische olie speelt die uit *Roemenië* en nog minder die uit *Polen* een rol op de wereldmarkten. Terwijl de welwillender houding der Roemeensche Regeering natuurlijk voor de daar werkende maatschappijen zeer welkom is, draagt toch de daardoor grooter wordende mogelijkheid van een verdere stijging der productie en van lagere productiekosten niet onvoorwaardelijk ook tot een verbetering der marktsituatie in naar verhouding toch nog groote afzetgebieden bij. Hetzelfde geval doet zich in Polen voor: Terwijl de, in verband met de verhoudingen in de Poolsche industrie onvermijdelijk geworden gedwongen kartelvorming ongetwijfeld aan de industrie van 't land ten goede zal komen en ook de door den Staat ingeleide politiek der productiebevordering wel van nuttige uitwerking daarvoor zal zijn, blijft toch de invloed van e.e.a. gemeten met internationalen maatstaf, zeer gering, zoowel ten goede als ten kwade. Onder deze omstandigheden zouden wij de productie van Roemenië willen ramen op 28 à 29 miljoen barrëls tegen iets meer dan 26 mill. in 1927 en 23.31 mill. in 1926 en die van Polen, optimistisch, op 5.5 à 5.6 miljoen barrëls tegen resp. 5.3 en 5.84 mill. barrëls in het afgelopen jaar.

De drie groote productiegebieden in Azië: *Perzië*, *Nederlandsch- en Britsch-Indië*, zijn min of meer uitsluitend elk het arbeidsterrein van één enkele maatschappij of groep en bieden daardoor de mogelijkheid van een doelbewuste regeling der productie, aanpassing aan de marktverhoudingen, kortom van een toestand, welke der Amerikaanse industrie in dit opzicht nog als ideaal voor oog en zweeft. Derhalve behoeft men geen groote wijzigingen in de productie te verwachten; de in Perzië en Nederlandsch-Indië werkende maatschappijen kunnen, en de in Engelsch-Indië werkende kan en (wegens de daling van een deel harer velden) moet ervan afzien, door geweldige productievermeerderingen de markt verder te verstoren, welke reeds in Engelsch- zoowel als in Nederlandsch-Indië het tooneel van een heftigen prijsstrijd is. De productie van Perzië zouden wij willen stellen op circa 37 miljoen barrëls tegen 36.5 miljoen in 1927, en 35.84 mill. in 1926, die van Britsch-Indië op minder dan 8 mill. tegen 8.0 miljoen barrëls in 1927 en 8.27 mill. in 1926 en die van Nederlandsch-Indië op 21 à 22 miljoen tegen 21.4 en 21.24 miljoen barrëls in 1927 en 1926; hierin zal ook een verhoogde activiteit van de Nederlandsche Koloniale Petroleum Mij., en der Nederlandsch-Indische Aardolie Mij. wel geen al te groote verandering brengen. Voor *Serawak*, het vierde productiegebied van Azië, zal men vermoedelijk eveneens op tegenover 1927 en 1926 niet veel veranderde cijfers moeten rekenen (pl.m. 5 mill. in 1927 en 4.94 mill. vaten in 1926).

Ook elders ontbreken ernstige *prijsoorlogen* zeer zeker geenszins, en er bestaan momenteel slechts zeer weinig gebieden, waar niet een hevige concurrentie-

strijd woedt. Doch niet aan dezen, meer als normaal te beschouwen, maar aan dien, verband houdende met de Russische olie, en aan de pogingen van de Koninklijke-Shell-groep, den afzet daarvan met alle ter beschikking staande middelen te bestrijden, denkt het groote publiek in de eerste plaats, wanneer het van een petroleum-oorlog leest of spreekt. Ook ten aanzien daarvan luiden de laatste berichten iets hoopvoller. Overigens zou men in verband met de meermalen uitgesproken bedoeling der Koninklijke-Shell, den verkoop der Russische olie, hetzij deze plaats vindt door eigen verkoopsorganisaties der Russen (welke deze verder aan het uitbreiden zijn), hetzij door derden, te bestrijden, slechts moeilijk vermoedens kunnen uitspreken omtrent de basis, waarop een dergelijke toenadering mogelijk zou zijn, wanneer men zich niet herinnerde, dat in „matters of commerce” kooplieden het nog steeds eens weten te worden.

Onvermeld bleef tot dusverre de productie van *Mesopotamië*; daar deze in weerwil van de zeer opmerkelijke boorresultaten bij Kerkuk nog gedurende betrekkelijk langen tijd geen rol in de petroleumvoorziening der wereld zal spelen — ongeacht de zeer hoopvolle verwachtingen in Frankrijk. De aanleg van pijpleidingen, zeer waarschijnlijk naar Haïffa en niet naar Alexandrette, zal niet slechts geruimen tijd vereischen, maar nog meer geld, en het blijft de vraag, of de groote petroleumconcerns veel gevoelen voor een zeer snelle voorziening der markten in de Middellandsche Zee-landen, (die voor de Mesopotamische olie allereerst in aanmerking zouden komen), wanneer de overproductie internationaal zou aanhouden.

Ook werd geen rekening gehouden met de bereiding van *synthetische benzine*; in weerwil van de niet te loochenen successen, is deze *momenteel* slechts beschikbaar in een mate, welke de voorziening van andere markten dan de Duitse uitsluit, en voor later zullen overeenkomsten inzake marktregeling wel al te schadelijke invloeden kunnen vermijden.

Wij hebben om deze beschouwing met een *samenvatting* te kunnen besluiten, getracht dat te herhalen wat eens Schopenhauer deed, toen hij bij de keuze van een woonplaats slechts moeilijk tot een besluit kon komen: hij maakte een einde aan zijn aarzeling door de voor en nadeelen tegenover elkander te stellen om zoo tot een beslissing te komen. Ook wij hebben getracht de vooruitzichten der petroleumindustrie, zooals deze zich in het korte heden voor de *naaste toekomst* voordoen — want alleen die is te overzien — over te brengen in het vertrouwde beeld van een soort „balans”. Heeft men bij Schopenhauer met een zuiver persoonlijk oordeel te doen, wij zijn ons volkomen bewust, dat ook in het onderhavige geval bij de waardeering der afzonderlijke factoren, meer nog dan bij de keuze daarvan, subjectieve opvattingen sterk zullen medespreken. Maar met deze beperking kan een dergelijke schematische voorstelling misschien toch interesseeren. Slechts houde men zich daarbij voor oogen, dat deze opstelling werd gemaakt uit het gezichtspunt, wat voor de *internationale* petroleumindustrie, niet echter voor die van een bepaald land, als nuttig of schadelijk moet worden beschouwd. Want dat de belangen der afzonderlijke landen soms evenmin parallel loopen als zeer dikwijls die der ondernemingen afzonderlijk, en dat uit deze tegenstrijdigheid van belangen alles eerder dan harmonie wordt geboren, toont reeds een oppervlakkige beschouwing, en, in menig geval met nog meer nadruk, de dagelijksche praktijk.

Balans van den toestand en de vooruitzichten der internationale petroleumindustrie bij den aanvang van 1928.

Activa.

1. Vereenigde Staten:

Nawerking van de les van 1927 (Overproductie, grootendeels als gevolg van gebrek aan samenwerking en van een afdoende wettelijke regeling).

Toeneming van de vraag door uitbreiding van het automobielgebruik, door lagere prijzen der petroleumproducten en nieuwe toepassingen.

Invloed van de Conservation-beweging:

a. Verlenging der thans in werking zijnde overeenkomsten tot productie-beperking in Oklahoma (Seminole) en Texas (Yates).

b. Ingrijpen van Staatswege:

aa. Verwezenlijking van dwangmaatregelen door den Staat.

bb. Invloed van het streven der producenten, deze door onderlinge samenwerking te voorkomen.

Ingetroden productievermindering en vooruitzicht, de productie niet te vergrooten (geringer aantal nieuwe boringen, lage prijzen voor ruwe olie).

Momenteel geringe benzine-voorraden.

Voordeelen van goedkoper productie door verbeterde methoden bij de productie en bij de verwerking.

Invloed van reeds plaats gevonden hebbende en nog te verwachten aaneensluitingen.

Gereserveerde houding als gevolg van lage prijzen voor afgewerkte producten en bekend geworden slechtere financiële resultaten.

2. Mexico:

Geringe uitzichten op een productievermeerdering.

3. Zuid-Amerika:

Geringe uitzichten op belangrijke stijgingen der productie (uitgezonderd in Venezuela en Columbia).

4. Rusland:

Geringer wordende neiging, den uitvoer onder alle omstandigheden en tot elken prijs op te voeren en ontlasting van bepaalde markten door leveringscontracten voor andere.

5. Roemenië:

Welwillender houding der Regeering.

6. Polen:

Gedwongen kartelvorming en bevordering der industrie door den Staat.

7. Azië:

Stabiele productie in Perzië, Nederl.-Indië, Br.-Indië en Serawak en mogelijkheid deze aan de wereldsituatie aan te passen.

Mesopotamische petroleum, nog niet op de wereldmarkt.

8. Internationaal:

Lichte algemeene verbetering in den economischen wereldtoestand.

Kansen op bijlegging van den petroleumstrijd.

Passiva.

1. Vereenigde Staten:

Vergeeten van de les van 1927.

Tegenwerkende factoren voor de Conservation-beweging:

a. Wettelijke moeilijkheden bij de verwezenlijking.

b. Overmatig groot individualisme bij producenten en grondeigenaren.

c. Pogingen de maatregelen van den Staat achterwege te laten of deze te doen uitstellen tot een tijdstip, waarop zij overbodig zullen zijn.

Pogingen om bij eenigszins beteren toestand der industrie boringen en productie uit te breiden.

Groote voorraden aan ruwe olie en stijging der benzine-voorraden in den winter.

Verhooging der productie van benzine uit aardgas.

Mogelijkheid der hervatting van „cracking” in ruimere mate.

Ontginning van nieuwe velden (West-Texas, Oklahoma, Californië).

Financiële lasten door het aanhouden van voorraden, voor den dienst van obligatie-eenigen, enz.

Invloed der productievermeerdering in Venezuela en Columbia op de marktsituatie.

Ongunstige tankboot-vrachten.

Langdurige leveringscontracten tot lage prijzen.

2. Mexico:

Mogelijkheid van grotere activiteit bij het boren.

3. Zuid-Amerika:

Groote vermeerdering der productie in Venezuela.

Vermeerdering der productie in Columbia.

4. Rusland:

Grotere productie van ruwe olie en vervaardiging van afgewerkte producten.

Streven den export te vergrooten, ongunstige financiële toestand en geringe uitzichten op nieuwe credieten.

5. Roemenië:

Toenemende productie en verwerking.

6. Polen:

Algemeene verhoudingen.

7. Azië:

Ongunstige marktsituatie in de voornaamste afzetgebieden in verband met concurrentie-oorlogen.

8. Internationaal:

Verstoringen van de betere ontwikkeling in den economischen wereldtoestand.

Voortduren van den petroleumstrijd.
Invloed der vervaardiging van synthetische petroleum.
Heftige „normale“ concurrentie-campagnes.

Deze opstelling van, zooals uit het bovenstaande reeds zal zijn gebleken, natuurlijk niet even gewichtige elementen, schijnt wel, al is het, moeilijk elk naar de juiste waarde te schatten met een overwicht der heden waarneembare ongunstige factoren en ontwikkelingstendenzen te sluiten; zij bevestigt daarmee den indruk, welke zich bij een onderzoek van den toestand der internationale industrie, zooals dat ook in deze beschouwing een plaats vond, voordeed. Met nadruk moet echter nogmaals worden gewezen op het zoo dikwijls voorgekomen feit van de snelst denkbare verandering in de situatie. Ook de overgang van de gunstige conjunctuur naar de tegenwoordige ongunstige voltrok zich binnen slechts enkele maanden. Om een herstel te bewerken zal men, zooals de zaken thans staan, bovenal moeten hopen op systematische samenwerking en organisatie, die als de werkzaamste geneesmiddelen zijn te beschouwen; in dit geval gelijk elders, zullen deze blijken door beter inzicht in de noodzakelijkheid gedragen te zijn dan het werken van velen zonder onderling verband en een ontwikkeling in het wilde; en daarom zullen zij ook toonen van hoogere orde te zijn.

Dr. WILHELM MAUTNER.

DE INVLOED DER ENGELSCH BEETWORTELSUIKER OP DE WERELDMARKT.

Een verschijnsel, dat zeker volle aandacht verdient, heeft zich in de laatste jaren voorgedaan op de Londensche suikermarkt; de beteekenis daarvan is niet te onderschatten, aangezien het feitelijk zijn stempel gedrukt heeft op den geheelen wereldsuikerhandel.

Vanaf de vroegste tijden — vooral nadat Amsterdam, dat voorheen op suikergebied een zeer voorname plaats innam, als markt op een hoogst bescheiden plaats is teruggevallen — is Londen de markt geweest, waar men de draadjes in handen had; waar zich het geheele wereldverkeer concentreerde; waar de suiker van alle landen — zoowel riet- als biet-suiker — werd verhandeld, voorzooverre die in die landen zelf niet werd verbruikt.

Dit had eene natuurlijke reden. Engeland was eertijds een der weinige landen, waar geen suiker geproduceerd werd, terwijl het anderzijds steeds een der meest beteekenende consumptielanden was.

Eene hoeveelheid van nagenoeg 2.000.000 ton is daar jaarlijks benodigd. Voor verwerking in de Engelsche raffinaderijen werd per jaar voor consumptie circa 1.000.000 ton ruwsuiker geïmporteerd, terwijl eene ongeveer gelijke hoeveelheid raffineerde van het vaste land werd betrokken.

Al deze suiker bleef in het land zelf.

Van de 1.000.000 ton ruwsuiker, die in Engeland werden ingevoerd, bestond ongeveer 650.000 ton uit Europeesche bietsuiker, terwijl circa 350.000 ton Koloniale, dus rietsuiker, was.

De raffinaderijen, welke jaarlijks deze hoeveelheid hadden te verwerken, namen, zooals te begrijpen is, eene zeer vooraanstaande plaats in op de suikermarkt en omgekeerd was de Londensche markt zeer belangrijk, juist door de aanwezigheid van dergelijke voorname koopers, die er steeds voor zorgden, groote voorraden er op na te houden om van een ongestoorden voortgang van hun bedrijf verzekerd te zijn.

Anderzijds had ook de consumptie steeds de gewoonte, hare behoefte aan suiker tijdig te dekken.

Deze toestand nu, heeft zich in den loop der laatste jaren aanmerkelijk gewijzigd.

De import van Europeesche ruwsuiker — eertijds belangrijk — heeft zoo ongeveer geheel moeten paats maken voor dien van ruwsuiker uit de Engelsche Koloniën, Cuba en Amerika.

De oorzaken, die deze wijziging in het leven hebben geroepen, zijn van verschillenden aard.

Ten gevolge van den oorlog verminderde over het

algemeen de Europeesche suikerproductie, terwijl te zelfder tijd de capaciteit der raffinaderijen in de productielanden zoodanig toenam, dat feitelijk alleen nog Polen en zoo nu en dan Duitschland nog een overschot aan ruwsuiker voor export beschikbaar hadden.

Anderzijds heeft Engeland, dat vroeger de hoofdafnemer van Europeesche ruwsuiker was en op welks aandringen — onder bedreiging met retorsie, indien de exportpremies in stand werden gehouden — destijds de Brusselsche conventie in het leven werd geroepen, sedert zijn taktiek volkomen gewijzigd en een premiepolitiek aangenomen, waarvan de gevolgen steeds meer worden gevoeld.

Het invoerrecht bedraagt thans in genoemd land:

op Witsuiker

11/8 sh. per cwt., of 6.34 cent per E.P.

op Ruwsuiker

96° pol. 11/2 sh. per cwt., of 5.52 cent per E.P. behalve op suiker, uit Engelsche Koloniën, welke eene preferentie genieten en die

voor Witsuiker

4/3 sh. per cwt., of 2.09 cent per E.P.

voor Ruwsuiker

96° pol. 3/9 sh. per cwt., of 2.09 cent per E.P. minder aan inkomende rechten betalen dan suiker van andere herkomst.

Onder deze omstandigheden kon de import in Engeland van suiker uit de eigen Koloniën en de dominions, zooals uit Engelsch West-Indië, Mauritius, Natal en Australië, van 140.000 ton in 1913, stijgen tot 500.000 ton in 1925, zoodat Engeland reeds ongeveer 50 pCt. zijner behoefte aan ruwsuiker dekt met 3/9 sh. per cwt. reductie op inkomende rechten, in verband met de hierboven besproken preferentie.

Voor den verderen import van ruwsuiker komt daarna in de eerste plaats Cuba- en vervolgens Zuid- en Centraal Amerikaanse suiker in aanmerking.

De import van geraffineerde *Bietsuiker* is van ruim 900.000 ton in 1913, tot ongeveer 300.000 ton in 1927 gedaald, terwijl die van geraffineerde *riet-suiker* (resp. Witsuiker) in de laatste jaren met circa 300.000 ton is toegenomen.

De in Engeland geproduceerde hoeveelheid suiker is op zichzelf genomen niet zoo buitensporig groot; 165.500 ton in 1926/27, of nauwelijks 3 pCt. van de totale productie in geheel Europa (zonder Rusland), welke ca. 6.000.000 ton bedroeg en nog niet eens voldoende om te voorzien in 1/5 gedeelte der behoefte.

Weliswaar wordt de a.s. oogst op c.a. 60.000 ton méér geraamd, doch ook deze vermeerdering voert de totaalproductie slechts onbeduidend op in vergelijking met de in het land zelf voor de consumptie benodigde hoeveelheid.

Dat desnietegenstaande op de Londensche markt de suiker, afkomstig van in het land zelf verbouwde biet, de allergrootste concurrent is geworden, wijl juist die Engelsche suiker in de prijsbeweging van het product eene rol speelt, die buiten elke verhouding tot hare hoeveelheid staat, moet wel verbazing wekken op het eerste gezicht.

Om dit evenwel te begrijpen, dient men een oogenblik stil te staan bij de feiten, zooals die zich in Europeesche producentenkringen voordoen.

In vroegere jaren vormde de suikerprijs in de Europeesche productielanden de basis voor het prijsniveau op de Londensche markt en afwijkingen daarvan, tengevolge van de concurrentie der koloniale suiker, waren slechts van geringe beteekenis. De barometer voor suiker te Londen, steeg of daalde al naar gelang van vraag of aanbod, verband houdende met de consumptiebehoefte eenerzijds, doch anderzijds in belangrijke mate met de minder gunstige dan wel betere vooruitzichten van den te verwachten bietoogst.

Van zeer groot gewicht was bij dit alles steeds de productieprijs van suiker, welke wederom in het

nauwste verband stond tot den prijs, waartoe de bieten door de fabrikanten met de boeren konden worden gecontracteerd.

Jaarlijks werd deze prijs door de fabrikanten vastgesteld aan de hand der suikerprijzen op de termijnmarkten, waarbij dan voorts rekening werd gehouden met de marktwaarde van graan, dat steeds de groote concurrent is voor het areaal, dat voor bietuitzaai in aanmerking komt.

Was de prijs van suiker laag, zoodat de fabrikanten hunne prijzen voor bietcontracten dienovereenkomstig moesten verlagen, dan wel was de prijs voor graan naar verhouding beter dan die voor bieten, zoo was hiervan steeds onmiddellijk een kleinere uitzaai van biet het gevolg met als wisselwerking daaropvolgend, meestal eene spoedige prijsverbetering voor suiker, soms bovendien nog gestimuleerd door eene grootere vraag voor de consumptie ten gevolge van het lage prijsniveau.

Teneinde het marktrisico zoo gering mogelijk te houden, trachten de Europeesche fabrikanten, die hunne bieten voor de geheele campagne (van October tot December) reeds in Februari en Maart daaraanvoorafgaande moeten contracteeren, steeds zoo vroeg mogelijk hun te verwachten product te realiseeren, hetzij door dit bij de consumptie te plaatsen dan wel door verkoopen van suiker op de termijnmarkten.

Het was vooral de Engelsche markt, — waar de raffinadeurs en zooals hierboven reeds aangegeven, ook de Engelsche consumptie, de gewoonte hadden hunne behoefte aan suiker vroegtijdig te dekken — die den Europeeschen fabrikanten bij hun bovenaangeduid streven een grooten steun bood. Een gunstig afzetgebied voor de bietsuiker werd hier gevonden; vooral op de vroege campagnemaanden concentreerde zich de vraag, aangezien Engeland steeds rekening ermede moest houden, dat aanvoeren op latere maanden belemmerd zouden kunnen worden door op het Continent vroeg invallende, dan wel lang aanhoudende vorst.

Op deze wijze had de Europeesche bietsuikerfabrikant bij het begin zijner campagne veelal reeds de helft van zijn oogst vooruitverkocht.

Dit beeld nu, is door het sedert mogelijk gemaakte aanbod van Engelsche bietsuiker geheel veranderd.

De Engelsche producenten ontvangen van hunne Regeering eene premie en een preferentieel recht, tezamen bedragende 26/10½ per cwt. voor Witte Suiker, welke n.b. eene marktwaarde heeft, die op het oogenblik stellig op niet hooger dan 15/— is aan te nemen.

Men is geneigd, zich af te vragen, wat men in andere landen zou doen met verantwoordelijke Regeeringspersonen, die op dergelijke dolzinnige wijze met het geld hunner belastingbetalers durven omspringen en teekenend is in dit verband dan ook zeker de opmerking, niet lang geleden in het Engelsche Lagerhuis door een zijner leden gemaakt, dat het Gouvernement voordeelijker de voor Engeland benooodigde suiker op het Continent zou kunnen *koopen* en die *gratis* ter beschikking van de bevolking kon stellen, dan het huidige systeem te volgen, waarmede jaarlijks millioenen pond sterling worden weggegooid.

De Britsche suikerfabrikanten verdienen door die maatregelen aan hun product zóó schitterend, dat het prijsniveau op het vasteland van Europa voor hen niet de minste beteekenis meer heeft, zelfs al zou dit voor den continentalen fabrikant ruïneus zijn.

Bij eerstgenoemden komt het er slechts op aan, hun product zoo spoedig mogelijk aan de markt te brengen, teneinde enerzijds het geld in handen te krijgen om de bieten-boeren te betalen, en anderzijds, om te voorkomen, dat zij genoodzaakt worden om onkosten te maken door den opslag van een gedeelte hunner suiker.

Dientengevolge wordt dus de Engelsche markt van het begin der campagne af overstromd met binnen-

landsch product en het buitenland kan niets anders doen dan afwachten, totdat deze stroom heeft opgehouden.

Doch ook voor de Engelsche Raffinaderijen is de nadeelige invloed van dit alles niet uitgebleven.

De bekendste onder hen heeft tijdelijk reeds hare fabrieken moeten sluiten en alleen de omstandigheid, dat Cuba eenige maanden geleden eene groote hoeveelheid (150.000 ton) tot ver beneden wereldmarktwaarde heeft verkocht, heeft andere raffinadeurs ervoor behoed, dit voorbeeld te moeten volgen, dan wel verplicht te zijn verkorte werktijden in te voeren.

De continentale exportlanden hebben in anno passato te rechter tijd ingezien, dat een concurrentiestrijd op de Londensche markt tegen het Engelsche inheemsche product nutteloos zou zijn en zij hebben daarom — begrijpende, dat anders de marktprijs te Londen nóg meer zou dalen — tot ver in het voorjaar met hun aanbod gewacht, in de hoop, dat tegen dien tijd de Engelsche voorraden sterk geslonken zouden zijn.

Werd hierboven uiteengezet welke gevolgen het continentale Europa ondervindt van de verregaande geldverspilling, waartegen de Engelsche Regeering niet opziet om een inheemsche industrie te beschermen, die welbeschouwd daar feitelijk niet thuisbehoort en van nature geen enkel bestaansrecht heeft, ten aanzien van koloniale suiker — anders dan van Engelsche herkomst — is de toestand niet veel beter.

Zooals hierboven reeds aangegeven, bestaat *de helft* van alle ingevoerde koloniale (riet)suiker, uit product van eigen Kolonien of bezittingen, dat tengevolge der bestaande differentieele rechten een voorsprong van 3/9 per cwt. heeft boven andere overzeesche suiker, zooals die van Cuba, Java en Zuid-Amerika.

Voor al deze laatste, (Peru, Brazilië, Argentinië), zijn hiervan de eerste slachtoffers, aangezien deze landen geen andere markt hebben dan Londen.

Het gevolg hiervan is, dat meermalen ladingen suiker van die herkomst, daarheen onverkocht op weg moeten worden gebracht. Dat de Engelsche raffinadeurs hiervan weten te profiteren door de prijzen zooveel mogelijk te drukken, behoeft geen betoog en waar dit aanbod valt in dezelfde periode van het jaar, waarin ook Cuba met haar product voortdurend aan de markt is, lijdt ook Cuba hieronder.

Zoo ontstaat de toestand, dat de weinige duizenden tonnen Zuid-Amerikaansche suiker, welke per week op de Londensche markt worden verhandeld en die over een geheel jaar maximaal 150.000 bedragen, feitelijk een overheerschenden invloed kunnen uitoefenen op den wereldmarktprijs.

En dit alles is de nasleep van de wantoestanden, welke zijn geschapen door het Engelsche stelsel, waarbij de Regeering eene premie aan het inheemsche product betaalt, welke bijna het tweevoud bedraagt van de waarde daarvan.

Dit premiestelsel oefent dus in alle suikerproducerende landen — en zelfs in Engeland zelf, waar de belastingbetaler ziet hoe zijn geld wordt weggemeten — zijn funesten invloed uit.

Of met deze feiten wel voldoende rekening wordt gehouden door die kringen van belanghebbenden, welke Londen als wereldcentrum van den suikerhandel blijven beschouwen, valt te betwijfelen.

TH. G. H. STIBBE.

HET AARDEWERKWETJE.

Het is maar goed, dat in het Eindverslag over het aanhangig ontwerp-aardewerkwet nog een paar vragen aan de Regeering zijn gedaan, want nu zijn wij door eene Nota, op 14 dezer aan de Tweede Kamer ingezonden, eenige feitelijke gegevens rijker geworden, die voor de beoordeeling van het aanhangig ontwerp zeer belangrijk zijn en waarvan wij ter completering van onze vroegere beschouwingen nog even melding willen maken.

Men herinnert zich, dat de Regeering in de Memorie van Antwoord had medegedeeld over den omvang van de werkloosheid in de Maastrichtsche industrie geen goede gegevens te kunnen verstrekken, aangezien een aantal ontslagenen tijdelijk elders werk gevonden had en dit aantal voortdurend wisselt. De bewering was om tweeërlei reden ietwat zonderling. Vooreerst was het feit, dat een blijkbaar aanzienlijk aantal Maastrichtenaren, zij het dan tijdelijk, elders werk had gevonden, moeilijk in overeenstemming te brengen met de elders door de Regeering geuite bewering, dat de groote malaise in de aardewerkindustrie haar stempel drukte op het economisch aspekt van dit geheele gebied. En in de tweede plaats deed het zeer onbehagelijk aan, dat de Regeering niet tenminste de gegevens, die er toch in elk geval moesten zijn en waarop zij haar eigen meening gefundeerd had, openbaar maakte.

Hoe dit zij, wij weten nu in elk geval iets, en wel dit, dat er op het oogenblik te Maastricht als werkloos staan ingeschreven 34 aardewerkers en 45 glasbewerkers. Daarbij moet er echter, zoo schrijft de Regeering, rekening mede worden gehouden, dat vele ontslagenen bij de gemeentelijke werkverschaffing als grondwerkers zijn tewerkgesteld en evenals zij, die tijdelijk elders werk gevonden hebben, in hun vroeger beroep zullen terugkeeren, als de gelegenheid zich voordoet. En voorts moet men rekenen met een belangrijk ontslag van arbeiders, als de wet niet wordt aangenomen, omdat men thans een aantal arbeiders nog aanhoudt in het vertrouwen op betere tijden en om vakbekwaamheid niet verloren te doen gaan, zonder dat voor deze arbeiders momenteel voldoende werk is.

De mededeeling is al weer tekenend voor de behandeling van dit wetsontwerp. Dat het aantal werklozen, dat feitelijk als zoodanig is ingeschreven, wel heel opvallend klein is in verhouding tot al het kabaal, dat over deze zaak is gemaakt, behoeft geen betoog. De „geweldige” malaise met niet meer dan 79 ingeschreven werklozen, maakt voorwaar een niet bepaald overweldigenden indruk! Doch juist het feit, dat de genoemde getallen zoo uiterst gering zijn, verhoogt slechts het gevoel van onbehagen, dat de geheele behandeling van de zaak door onze Regeering heeft gewekt. En ook nu weer ziet de Regeering kans om

een halve inlichting te verschaffen. „Vele” ontslagenen zijn te werk gesteld als grondwerker. Hoevele? Daarover moeten gegevens zijn. Waarom publiceert de Regeering die niet? Het achterhouden daarvan kan haar standpunt toch bezwaarlijk versterken!

Over het massa-ontslag, dat op eene verwerping van de wet moet volgen, kan moeilijk worden geoordeeld. De Regeering, die den toestand der Maastrichtsche industrie niet door een boekenonderzoek heeft doen nagaan, vermijdt ook hier alle concrete mededeelingen en verschuilt zich achter een vaag dreigement.

Houdt men zich dus voorzichtigheidshalve aan de feiten, die de Regeering mededeelt, dat is dus aan de 79 ingeschreven werklozen, dan zal men toch waarlijk het beroep, door de Regeering op den toestand der arbeidsmarkt ten gunste van dit ontwerp gedaan, moeilijk kunnen aanvaarden.

In de tweede plaats geeft de Regeering thans een overzicht van de arbeiders in alle afdelingen der industrie gedurende een aantal jaren, zulks naar aanleiding van een vraag in het Eindverslag om het aantal arbeiders in de vroeger opzettelijk buiten beschouwing gelaten afdelingen niet alleen voor 1928, doch ook voor vroegere jaren te vermelden. Ook deze cijfers zijn zeer leerzaam. Wij doen ze hieronder volgen en hebben voor het gemak van den lezer aan de cijfers van de Nota enkele kolommen met totaal tellingen toegevoegd.

Men ziet hieruit, welk een opvallenden groei de afdeling sanitair heeft getoond, zoo zelfs, dat in de laatste jaren bij de Sphinx van vermeerdering in plaats van vermindering van het totaal aantal arbeiders kan worden gesproken. Bij de Société Céramique is het totaal aantal arbeiders teruggelopen, doch de procentueele vooruitgang van de afdeling sanitair nog veel grooter dan bij de Sphinx. Bij de Mosa blijft het totaal vrij stabiel. Slechts in de glasfabrieken is aanmerkelijke teruggang inzonderheid tegenover 1924 en 1925.

Vergelijkt men nu de cijfers van 1924 met die van 1928, — wij kiezen 1924, omdat 1923 een erg valutajaar was en bovendien eerst in 1924 de arbeiders voor de afdeling sanitair van de Sphinx worden opgegeven — dan ziet men, dat bij de Maastrichtsche industrie in haar geheel weliswaar het aantal arbeiders met

Jaar	De Sphinx			Société Céramique			Mosa			Glasfabrieken Sphinx en Stella thans Kristalline	Algemeen Totaal
	Aardewerk			Aardewerk			Porselein	Muurtegels	Totaal		
	Gewoon	Sanitair	Totaal	Gewoon	Sanitair	Totaal					
1912	2460	niet gemaakt	2460	1820	niet gemaakt	1820	616	122	738	1413	6431
1913	2480	„	2480	1834	„	1834	633	126	759	1327	6400
1914	2626	„	2626	1971	„	1971	574	126	700	?	?
1920	2106	onbeteekenend	2106	1383	100	1483	± 500	74	± 574	1043	5206
1921	1786	„	1786	1277	100	1377	± 500	105	± 605	893	4661
1922	1720	„	1720	1184	100	1284	515	110	625	1057	4686
1923	1622	„	1622	1300	100	1400	506	109	615	1041	4678
1924	1560	400	1960	1110	115	1225	475	172	647	1233	5065
1925	1550	560	2110	1106	150	1256	465	138	603	1250	5219
1926	1530	760	2290	1139	200	1339	406	141	547	1050	5226
1927	1500	800	2300	950	235	1185	414	216	630	717	4832
1928	1450	816	2266	945	254	1199	413	181	594	715	4774

Fabrieken	Afdelingen	Aantal arbeiders		Stijging		Daling	
		1924	1928	Totaal	%	Totaal	%
De Sphinx	Gewoon	1560	1450			110	7,1
	Sanitair	400	816	416	104		
	Totaal	1960	2266	306	15,6		
Société Céramique	Gewoon	1110	945			165	14,9
	Sanitair	115	254	139	120,8		
	Totaal	1225	1199			26	2,1
Mosa	Porselein	475	413			62	13,1
	Muurtegels	172	181	9	5,2		
	Totaal	647	594			53	8,2
Deze drie fabrieken tezamen	—	3832	4059	227	5,9		
Glasfabrieken	—	1233	715			518	42,0
Algemeen totaal	—	5065	4774			291	5,7

291 of 5,7 pCt. is achteruitgegaan als gevolg van het afnemend aantal arbeiders in de glasfabrieken, doch dat in de eigenlijke aardewerkindustrie, verreweg het belangrijkste deel der Maastrichtsche nijverheid, het aantal arbeiders niet is achteruitgegaan, doch nog met 227 arbeiders of 5,9 % is gestegen, en zulks ondanks den geweldigen nood, waarin deze industrie heet te verkeeren! (men zie het onderste overzicht op de vorige pagina).

Reeds in ons artikel van 8 Februari wezen wij op het geheel andere beeld, dat men van den toestand krijgt, wanneer men de cijfers van de M. v. T. legt naast die van de M. v. A., al gaf deze laatste dan ook slechts de gegevens van 1928 voor de vroeger verwaarloosde afdelingen. Door de thans verstrekte gegevens kan de vroegere indruk slechts worden versterkt.

Het werkgelegenheidsargument van de Regeering, bedenkelijk reeds om de redenen, die wij in ons artikel van 8 Februari aangaven, wordt dubbel gevaarlijk, wanneer het, zooals hier het geval blijkt, verdedigd wordt met onvolledige gegevens, die bij volledige publicatie ineens een geheel ander beeld van den toestand geven.

Het is gelukkig, dat een en ander nog voor de behandeling van het ontwerp in de Tweede Kamer is bekend geworden. G. M. V. S.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand Januari 1928, vergeleken met de overeenkomstige cijfers van Januari 1927.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand *f* 43.509.400 op tegen *f* 43.824.100 in Januari 1927 en vertoonen mitsdien een achteruitgang van *f* 314.700. De totale opbrengst in de afgelopen maand overtrof daarentegen de raming met een bedrag van *f* 4.678.000.

Op dit laatste cijfer dienen evenwel, voor het verkrijgen van een juist inzicht, eenige correcties te worden toegepast. Vooreerst is de rijwielbelasting eene belemmering voor het maken van een zuivere vergelijking, daar zij voor verreweg het grootste gedeelte in de maand Januari van het jaar binnenkomt. In de tweede plaats zijn eenige wetten tot stand gekomen of in voorbereiding, waarvan eene lagere opbrengst der personeele belasting en der inkomstenbelasting is te verwachten. Op den middelenstaat is dan ook terecht de aantekening gesteld dat eene vergelijking van raming en opbrengst dezer belastingen ditmaal zeer onzuiver is, daar in de ramingen reeds de belastingverlagingen zijn opgenomen, terwijl de invloed daarvan op de opbrengst zich eerst in de tweede helft van dit jaar zal doen gevoelen. Neemt men hierbij in aanmerking, dat met het oog op de verlaging van de twee hierboven genoemde belastingen de betreffende middelenposten onderscheidenlijk *f* 6.500.000 en *f* 15.000.000 lager zijn geraamd dan voor 1927, d.i. te zamen *f* 21½ miljoen, dan beteekent dit, dat de raming voor Januari, om tot een juiste vergelijking te komen, feitelijk met $\frac{1}{2}$ van *f* 21½ miljoen of *f* 1.791.700 moet worden verhoogd. In dat geval blijkt, dat de opbrengst der middelen (de rijwielbelasting buiten beschouwing gelaten) de raming met *f* 2.507.900 te boven gaat.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorige jaar vertoonen de grondbelasting, de personeele belasting, de inkomstenbelasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de rechten op den invoer, het statistiekrecht, de geslacht-, de bier-, de suiker- en de tabakaccijns, de belasting op gouden en zilveren werken, de akten voor de jacht en visscherij en de loodsgelden een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de vermogensbelasting, de zout-, de wijn- en de gedistilleerdaccijns, de belasting op rijwielen, de zegelrechten, de registratierechten, de rechten van successie, van overgang bij overlijden en van schenking en de domeinen. Over het geheel geno-

men was de loop der middelen in de afgelopen maand niet ongunstig. Weliswaar kwam in totaal ruim 3 ton minder binnen, doch dit moet voor een belangrijk deel aan de rijwielbelasting en de successiebelasting worden toegeschreven.

De grondbelasting leverde *f* 243.100 meer voor de schatkist op dan in Januari 1927, terwijl de personeele belasting een accres vertoonde van *f* 641.800. Deze vooruitgang schijnt te danken te zijn aan de omstandigheid, dat de eindvervolgving voor de belasting over 1927 dit jaar blijkbaar vroeger heeft plaats gehad dan die voor de belasting 1926 in het vorige jaar. Ook de raming werd in de vorige maand bij beide belastingen overschreden, die van de grondbelasting met *f* 1.168.500, die van de personeele belasting met *f* 1.162.600. Bij dit laatste dient echter te worden bedacht, dat Januari voor beide belastingen een gunstige maand pleegt te zijn. Bovendien werd, zooals reeds boven is opgemerkt, het voor 1928 geraamde opbrengstcijfer voor de personeele belasting, in verband met de totstandkoming der wet van 28 December 1926 (Staatsblad No. 432), met *f* 6½ miljoen gedrukt, terwijl de betreffende belastingverlaging haar invloed nog niet doet gevoelen.

De inkomstenbelasting gaf een surplus van *f* 360.000 boven de opbrengst van de gelijknamige maand van 1927. De raming werd met *f* 2.143.100 overtroffen. Neemt men bij deze belasting in aanmerking, dat de in voorbereiding zijnde belastingverlaging nog niet werkt, terwijl de raming voor het jaar 1928 met het oog op die verlaging met *f* 15 miljoen, d.i. met *f* 1¼ miljoen per maand, werd verminderd, dan verliest de overschrijding haar in het oog vallend karakter en blijkt zij eigenlijk ruim *f* 890.000 te bedragen. Bij vergelijking van de ontvangsten uit dit middel over de maanden Januari 1927 en 1928 blijkt, dat de bedragen als volgt over de verschillende dienstjaren kunnen worden verdeeld:

	Januari 1927	Januari 1928
1924/25....	<i>f</i> 114.200,—	—
1925/26....	" 692.300,—	<i>f</i> 83.500,—
1926/27....	" 8.059.900,—	" 712.300,—
1927/28....	" —	" 8 430.600,—
Totaal.	<i>f</i> 8.866.400,—	<i>f</i> 9.226.400,—

De hierboven gegeven cijfers wijzen uit, dat het loopende dienstjaar (1927/1928) in de afgelopen maand bijna *f* 370.000 méér heeft opgebracht dan het overeenkomstige dienstjaar (1927/1928) in Januari 1927. De snellere invordering doet zich blijkbaar nog steeds bij dit middel als een factor van betekenis gevoelen. Vandaar, dat het moeilijk is omtrent den verderen loop dezer belasting een voorspelling te doen en dit te meer, waar de voorgenomen belastingverlaging zich niet vóór het laatste kwartaal des jaars noemenswaard zal doen gevoelen.

Evenals de vorige maand liep de vermogensbelasting in opbrengst terug. Het nadeelig verschil was overigens betrekkelijk gering (*f* 138.600), en staat misschien in verband met een kleine vertraging in de aanslagregeling. De raming werd in de afgelopen maand met *f* 3.300 overschreden. In verband met het laatste moge nog worden opgemerkt, dat met het oog op de belangrijke stijging, die in den laatsten tijd in de opbrengst der vermogensbelasting viel waar te nemen, de voor 1928 geraamde opbrengst *f* 1.800.000 hooger is gesteld dan die voor 1927.

De dividend- en tantiëmebelasting bracht in de afgelopen maand *f* 326.800 méér op dan in de eerste maand van 1927. Gezien den grilligen loop van dit middel mag aan dezen vooruitgang geen betekenis worden gehecht. De raming werd in de vorige maand niet bereikt (nadeelig verschil *f* 529.300). Bij dit laatste moge nog worden opgemerkt, dat, terwijl voor 1927 werd gerekend op een opbrengst van *f* 15.000.000, het voor 1928 geraamde opbrengstcijfer op *f* 21.000.000 is gesteld. Ten aanzien van de middelen A - F, die niet volgens kohieren worden geheven, is nl. in de middelenwet voor 1928 deze gedragslijn gevolgd, dat

de opbrengst over 1926 is vermeerderd met $\frac{12}{7}$ van het accres, dat volgens de middelenstaten in de eerste zeven maanden van 1927 is ontvangen, dan wel is verminderd met $\frac{12}{7}$ van het decres over die zeven maanden. Op deze wijze is naar een zoo juist mogelijke raming gestreefd en is getracht te voorkomen, dat, zooals in de laatste jaren bij herhaling moest worden geconstateerd, de opbrengst van verschillende middelen de raming in somtijds vrij belangrijke mate overtrof.

De invoerrechten gaven eene stijging in opbrengst te zien van f 798.100, waarvoor een bepaalde oorzaak niet aanwijsbaar is. Daarentegen werd $\frac{1}{12}$ der raming met f 562.700 overtroffen. Het statistiekrecht vertoonde eenzelfde beeld; de opbrengst steeg f 4.700 boven de raming, doch bleef f 42.800 bij die van Januari 1927 ten achter.

Van de accijnzen liep de zoutaccijn in opbrengst terug (met f 21.400), hetgeen hoogstwaarschijnlijk aan toevallige omstandigheden is toe te schrijven. Daarentegen wees de geslachtaccijn een hooger opbrengstcijfer aan (van f 108.200), waarin wellicht de invloed van de afgenomen aanvoeren van bevroren buitenlandsch vleesch is te onderkennen. De wijnaccijn bracht f 9.800 minder in de schatkist dan in Januari 1927 en bleef f 186.800 bij de raming ten achter, waarbij echter dient te worden bedacht, dat de opbrengst van dit middel in de beide eerste maanden van elk kwartaal van weinig beteekenis is. Ook de gedistilleerdaccijn vertoonde een daling in opbrengst (van f 291.500), welke niet aan een verschil in krediettermijnen is te wijten, doch vermoedelijk haar oorzaak vindt in de toenemende fraude, in het bijzonder in Noord-Brabant. De raming werd evenmin bereikt; het nadeelig verschil bedroeg niet minder dan f 736.500. Het hier gaf f 10.900 meer te boeken dan in Januari 1927, doch leverde ruim 2 ton minder dan $\frac{1}{12}$ der raming. Bijzonder trekt de suikeraccijn de aandacht, die f 395.800 in opbrengst vooruitging en zelfs f 948.100 meer opleverde dan het voor Januari jl. geraamde bedrag. Eene verklaring kan hiervoor niet worden gegeven; het verschil kan niet aan een ongelijk getal van krediettermijnen worden toegeschreven. Vermoedelijk betreft het hier een toevallige bate, die door een lagere inkomst in volgende maanden zal worden gecompenseerd. De tabakaccijn liep met f 291.200 op en gaf f 148.700 boven de raming, misschien mag hieruit tot eenige opleving in de sigarenindustrie worden geconcludeerd.

De belasting op gouden en zilveren werken bleef zich in stijgende lijn bewegen en leverde ditmaal een surplus van f 5.500. De belasting op rijwielen gaf in de afgelopen maand f 430.500 te boeken, zijnde de 10% van de werkelijke opbrengst, die ingevolge art. 39 der Wegenbelastingwet aan de gewone middelen ten goede komt. De totale opbrengst bedroeg derhalve f 4.304.800. In de eerste maand van Januari 1927 kwam aan verkochte rijwielplaatjes f 4.913.600 binnen, waarvan 40 % ten bate van de gewone middelen is gebracht. Neemt men hierbij nog in aanmerking, dat de kosten van een rijwielplaatje van f 3 tot f 2.50 zijn teruggebracht, dan blijkt, dat het aantal verkochte plaatjes in Januari 1928 ruim 84.000 hooger was dan dat in dezelfde maand van 1927.

De zegelrechten gaven eene daling in opbrengst te zien van f 245.700, welke evenwel niet aan een trager vloeien der beursbelasting mag worden geweten, daar laatstgenoemd middel bijna f 6.000 méér inbracht. Ook de registratierechten liepen terug; het decres bedroeg bij deze belasting f 257.100. De raming werd bij laatstgenoemd middel evenmin bereikt; het nadeelig verschil beliep f 148.700; daarentegen brachten de zegelrechten f 255.600 boven de raming op. Hierbij moge nog worden opgemerkt, dat de opbrengstcijfers voor 1928 resp. f 5.000.000 en f 1.500.000 hooger zijn geraamd dan voor het afgelopen jaar, tengevolge van de hierboven aangegeven gewijzigde methode van raming.

De successierechten gaven een mindere inkomst van f 1.022.800 een gevolg van de doorwerking van de verlaging van dit recht bij de wet van 28 December 1926 (Staatsblad No. 429), welke sedert September 1927 haar invloed doet gevoelen. Ook de raming werd niet bereikt (nadeelig verschil f 138.900). Het voor 1928 in totaal geraamde opbrengstcijfer bedraagt f 40.000.000, waarbij erop is gerekend, dat de verlaging van het recht voor 1928 een verlies voor de schatkist van f 10.000.000 zal beteekenen.

De domeinen gaven ditmaal een lagere inkomst (f 21.500 minder); daarentegen leverden de jacht- en visscherijakten iets meer voor de schatkist op. De loodsgelden accresseerden met f 3.800, doch konden de raming niet halen (f 700 minder). Bij dit laatste moge worden opgemerkt, dat de raming voor 1928 op f 5.400.000 is gesteld, d.i. f 1.400.000 meer dan de voor 1927 geraamde opbrengst.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” bedroegen in de afgelopen maand f 7.548.000 tegen f 8.829.200 in Januari 1927. Van eerstgenoemd bedrag was ruim f 4 miljoen aan de Verdedigingsbelastingen te danken.

Voor het „Wegenfonds” kwam f 4.169.100 binnen, te weten f 294.800 wegenbelasting en f 3.874.300 rijwielbelasting.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

HET VRAAGSTUK VAN EEN ZINKKARTEL.

Dr. H. O. Wesemann te Hamburg schrijft ons:

Uit de vele besprekingen, zoowel van de zinkindustrie zelf als in de pers, over de vraag van een syndicaatsvorming in deze industrie, kan men de gevolgtrekking maken, dat een internationale samenwerking van de zinkproducenten noodzakelijk is en vroeg of laat de verwezenlijking tot stand moet komen. De wereldzinkproductie toont overal regelmatig stijgende cijfers, waarmede de toeneming van het verbruik geen gelijken tred houdt. Indien men een crisis in de zinkindustrie voorkomen wil, zijn productie-, prijs- en afzetregelingen onvermijdelijk. Om de mogelijkheden van een zinkkartelleering met eenige zekerheid te kunnen beoordeelen, is het noodig de productiecapaciteit van de belangrijkste zinkgebieden en hun aandeel in de wereldproductie te kennen.

In 1000 ton	1927	1926	1925	1913
Wereldproductie....	1.343,1	1.320,7	1.280,5	1.112,0
Vereenigde Staten..	561,2	558,1	590,9	353,0
Canada.....	65,5	55,1	38,5	—
Australië.....	50,6	47,6	51,3	4,6
Engeland.....	50,9	26,9	42,7	73,0
België.....	202,8	190,4	189,5	225,1
Frankrijk.....	82,6	67,9	77,2	74,8
Duitschland.....	84,0	67,0	64,6	120,6
Polen.....	20,5	—	17,9	8,4
Poolsch Opper-Silezië	131,0	122,8	108,2	186,7

Uit de pogingen tot een zinkkartelleering, die zich steeds herhalen en nooit succes hebben, moge de bijzondere positie van de zinkindustrieën en hun belangen blijken. De zinkproductie, om deze eerst te behandelen, is over verschillende gebieden in de wereld verspreid en toont reeds om deze reden zeer tegengestelde belangen. Zoo bevorderlijk als de aanwezigheid van een zwaartepunt in de productie is voor de kartelleering van een industrie, zoo nadeelig werkt de regionale verspreiding van de zinkproductie op het tot stand komen van een kartel. Van beslissende beteekenis voor de productiecapaciteit van de afzonderlijke landen zijn niet zoozeer de Lohnhütten, die op den aanvoer van vreemde ertsen aangewezen zijn, als de Grubenhütten, die op eigen ertsbasis zijn opgebouwd. De belangrijkste gebieden, waar erts voorkomt, bevinden zich in Amerika, Polen, Australië, Canada, Duitschland en Spanje. In Amerika hebben de velden in 't „Three-State District”, waaruit erts met een hoog zinkgehalte gewonnen wordt, een overwegende beteekenis. De exploitatie is vooral in handen van de Harriman-Anaconda-groep, terwijl de American

Smelting and Refining Co. en de American Metal Co. slechts een gering aandeel hebben. De productie in Duitsland en Polen is in vele handen, waarop later nog zal worden teruggekomen; de Australische Broken Hill mijnen, waaraan voor den oorlog Duitsland met 50 pCt. deelnam, bevinden zich geheel in Engelsch bezit. De Belgische fabrieken voeren voor het grootste deel de grondstoffen aan en hebben in geval van een wereldconcurrentiestrijd slechts beperkte beteekenis, daar bij een dergelijken strijd de ertsaanvoeren niet ten volle verzekerd kunnen zijn.

Naast de grootste productie beschikken de Amerikanen over den meest verzekerden afzet. De zinkverwerkende industrieën in de Vereenigde Staten verbruiken zoveel, dat zij het overgrootste deel van de Amerikaanse productie opnemen; bovendien kunnen de Amerikaanse producenten hun, op het oogenblik nog onbelangrijken, maar bij toenemende productie noodzakelijken, zinkexport gemakkelijk vergrooten, daar de prijs van het Amerikaanse zink, dat in kwaliteit boven de meeste Europeesche producten uitsteekt, voortdurend en belangrijk lager is dan de Europeesche. Ondanks zulke lage prijzen, die iedere, niet-Amerikaansche concurrentie, ongevaarlijk maken, is de Amerikaansche productie door een zeer hoog tarief beschermd, dat 1½ cent van ieder pond ruwzink bedraagt. De technische uitrusting van de fabrieken is zeer goed en door het opvoeren van de productie tot den hoogst mogelijken graad en de zorgvuldigste verwerking van de bijproducten is de meest rendabele benutting gewaarborgd. Een beperking van de productie, die in verband met de dreigende overproductie noodzakelijk schijnt, is dan ook volstrekt niet in het belang van de Amerikaansche producenten, vooral niet nu het winnen van zink uit erts van lager gehalte langs electrolitischen weg steeds toeneemt. Derhalve kan de positie van de Amerikaansche productie, zoowel van de kwaliteit als de prijsvorming betreft, onaantastbaar genoemd worden, zoodat reeds door deze technische factoren een beheersching van het wereldzinkkartel door Amerika mogelijk is.

De Engelsche zinkbelangen zijn sterk verdeeld. De belangen van producenten, handelaren en consumenten staan tegenover elkaar. Als producent is Engeland voor de Europeesche zinkindustrie van beteekenis, daar het op de productie van de Australische en Canadeesche mijnen steunen kan. Die productie dekt echter nauwelijks meer dan de helft van de Engelsche consumptie, zoodat de grootste zinkbelangen in Engeland door den handel en de consumenten vertegenwoordigd worden. In de Europeesche productie van het vasteland heeft België de leiding; van de buitenlandsche erts, die in België verwerkt worden, spelen de Amerikaansche een niet onbelangrijke rol. Ook de aanvoeren uit Polen staan onder contrôle van Amerika door de deelneming van Harriman in de Poolsche productie. Een juiste scheiding tusschen de Poolsch-Opper-Silezische en Duitsch-Opper-Silezische productie is niet te maken; de grensscheiding is niet in staat geweest het, vóór dien tijd ook politiek onverdeelde, economische leven van Opper-Silezië in twee deelen te splitsen, zoodat een nauwe samenwerking tusschen de Duitse en Poolsche producenten voor beide deelen noodzakelijk is. Het grootste deel van de Duitse erts wordt dan ook in Poolsche bedrijven verwerkt en komt als Poolsch product op de markt.

Voor een zinkovereenkomst met bindende afspraken is vóór alles noodig, dat er personen aan het hoofd staan, die hun invloed in dienst van een onverdeelde leiding van de productie kunnen stellen. De kartelpositie in de Amerikaansche industrie is overzichtelijk en gesloten; de beslissende rol, niet alleen op de Amerikaansche, doch ook op de wereldmarkt, speelt de Harriman-Anaconda-groep. De kartelpositie evenals de belangen in de Europeesche zinkindustrie, vooral in de Duitse en Poolsche, zijn dermate verdeeld, dat binnenkort, zonder oplossing van deze tegenstel-

lingen, aan een wereldkartel nog niet gedacht kan worden. Zoo schijnt vóór alles een overeenstemming van de Europeesche producenten eerste voorwaarde voor een verdergaande kartelvorming. Slechts België en Polen, als landen met uitgesproken producentenbelangen, hebben in Europa bij een wereldovereenkomst zeer dringend belang. De grootste Belgische zinkonderneming is „La Vieille Montagne” (Société des Mines et Fonderies de Zinc de la V. M.), die over niet onbelangrijke eigen mijnen beschikt, waarvan de belangrijkste zich in België, Frankrijk (L'Aveyron, Le Gard, L'Hérault), Algiers, Tunis, Duitsland en Engeland bevinden; het grootste deel der fabrieken ligt in België; verder in Frankrijk (Viviez, Peuchot, enz.), in Duitsland (Borbeck, Oberhausen), en in Zweden (Ammeberg). De Vieille Montagne, met een productie van meer dan 100.000 ton in 1927, beheerscht de Belgische markt volkomen en is de groote vertegenwoordiger van de Belgische zinkbelangen, zoodat hier een uniforme belangenvertegenwoordiging, zooals zij van een lid van een wereldkartel geëischt wordt, aanwezig is.

In de Poolsche zinkindustrie heeft de Giesche Spolka een zelfde leidende positie als de Vieille Montagne in België. De Harriman-Anaconda-groep heeft hier echter een overwegend invloed, zoodat zij in haar kartelpolitiek geen uniforme richting volgen kan. Aan den anderen kant is de noodzakelijke vereeniging tusschen Duitsland en Polen ver genoeg gevorderd. Ondanks de grensscheiding, die het vroeger economisch gelijke gebied in twee zelfstandige, niet levensvatbare, deelen verscheurd heeft, zijn beide landen op een nauwe samenwerking aangewezen om met succes te kunnen produceeren. Een wezenlijke verschuiving tegenover de vroegere toestanden ligt echter daarin, dat Polen nu voor alles producentenbelangen vertegenwoordigt, daar de Duitse erts ter verwerking naar Polen gevoerd moeten worden en als Poolsch zink op de markt komen.

In Duitsland hebben Stolberg en Mansfeld de leiding. Het Otto Wolf concern heeft sterk financiële belangen bij deze beide industrieën. Echter kan in een samenwerking van deze beide groepen nog geen voldoende voorwaarde voor een Duitse binnenlandse overeenkomst gezien worden, zoolang niet aan de samenwerking der Metallbankgroep, wier belangen minder financieel dan zakelijk georiënteerd zijn, deelneemt. In den zinkhandel is de toestand onoverzichtelijk; de „Schlezische A.-G. für Bergbau und Zinkhüttenbetriebe” is door een overeenkomst met de Mansfeldgroep, die ook den verkoop van de Duitse Giesche-erts bewerktstelt, verbonden. Verder zijn tusschen Aaron Hirsch en de Henkel von Donnersmarck Estates, evenals tusschen Aaron Hirsch en de Metall Gesellschaft en Beer, Sontheimer en Co. en het Fürstlich Henkel von Donnersmarck-bestuur overeenkomsten gesloten. Deze verdeelde toestand der productie- en verkoopsorganisaties brengt reeds vele moeilijkheden, die een internationale aaneensluiting tegenwerken, met zich mee; daarbij komen nog andere complicaties, die op het oogenblik een aaneensluiting van alle zinkproducenten bijna onmogelijk maken. Hierbij spelen politieke belangen, zooals voor alles door Harriman in Oost-Europa vertegenwoordigd worden, een beslissende rol. Iedere aaneensluiting, onverschillig of zij zich voorloopig tot Europa beperken of de wereldmarkt omvatten wil, heeft, met het oog op de toenemende productie en de, bij het tempo van de productiestijging achterblijvende toeneming van het verbruik, haar hoofddoel te richten op een productievermindering en een verdeling in quota, naar gelang van de productie-capaciteit. De Engelsche vijandschap tegen kartels, die reeds duidelijk tot uiting kwam bij de oprichting van het koperkartel, heeft zich ook op het gebied van de zinkproductie uitgebreid. Bij de reeds bovengenoemde overwegende belangen van handelaren en consumenten, mag men aannemen, dat de handel aan een prijsstabilisatie, die

de speculatieve winst zeer beïnvloeden zou, even weinig waarde hecht, als de verbruiker aan de prijsvaststelling door een kartel, die het prijsniveau, wil de aansluiting überhaupt doel hebben, ongetwijfeld boven het tegenwoordige zal doen stijgen. Ook in Duitsland is het belang van de consumenten grooter dan de wenschen der producenten; toch zouden hier de moeilijkheden niet zoo groot zijn als in Engeland, daar de Opper-Silezische ertsproductie te veel aangevoerd is op de Poolse bedrijven, dan dat zij zonder hun toestemming zou kunnen optreden.

De Belgische industrie, die een aansluiting niet ongehindert is, zou door haar deelneming aan Stolberg in staat zijn den tegenstand van de niet Opper-Silezische productie van Duitsland te verminderen. Ondanks al deze moeilijkheden zou ten slotte een Europeesch kartel mogelijk zijn. Het beslissende feit is echter, dat de werking van een dergelijk kartel volkomen uitblijft, wanneer ook niet met zekerheid op de goede gezindheid van Amerika gerekend kan worden. De Amerikanen zijn door hun productie volkomen in staat de prijspolitiek van een Europeesch kartel te doorkruisen; de markt van fijn zink beheerschen zij volkomen, hetgeen toe te schrijven is aan de niet gelijkwaardige zinksoorten van de Europeesche landen en de kostprijs van de Amerikaansche producenten, die gemiddeld £2 lager is dan die van de Europeesche producenten. Verder heeft Amerika zich ook in de Europeesche zinkproductie door deelneming in de Giesche Spolka een beslissenden invloed verzekerd, die een sterk wapen tegen een kartelvorming en de werkzaamheid van een kartel kan zijn. Veel wijst erop, dat Amerika voor alles bij een vergroting van de productie en een uitbreiding van zijn macht over de belangrijkste grondstoffenbronnen van de wereld geïnteresseerd is, zooals uit de vermeerdering van zijn fabrieken voor het winnen van zink langs electrolitische weg, zoowel in Amerika als in Opper-Silezië, blijkt; in het streven naar een uitgebreide productie-vermeerdering kan echter niet een wegbereiding voor een wereldkartel gezien worden, daar een dergelijk kartel een regeling van de productie tot grondslag moet hebben om prijsdrukkende overproductie te vermijden. De teekenen voor een overeenstemming op de wereldmarkt voor zink zijn nog niet talrijk en de voortdurend zonder resultaat verlopende conferenties van de geïnteresseerde kringen bewijzen dit even duidelijk als het feit, dat een dergelijke overeenkomst voor alles dringend noodzakelijk schijnt. Zij zal echter eerst dan met kans op resultaat terhand genomen kunnen worden, wanneer eerst een modus vivendi tusschen producenten en consumenten, in het bijzonder met betrekking tot Engeland, gevonden wordt, die alle bij de productie, handel en verbruik geïnteresseerde kringen bevredigt. Indien een dergelijke overeenkomst in de afzonderlijke gebieden tot stand gekomen is, zal het verzet tegen een internationale kartelleering ook afnemen. Ten slotte moet nog op de Amerikaansche trustwetgeving gewezen worden, die den koperexporteurs veel hindernissen in den weg legt. Dit is reeds heden bij de Zinc-Export-Association het geval, die deze moeilijkheden in toenemende mate bij een uitbreiding van haar macht zal ondervinden.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Ned.-Indië.

De maandstatistiek 1927 No. 11 van het Centraal Kantoor voor de Statistiek te Weltevreden bevat o.m. het volgende:

Invoer. De volledige serie, omvat 72 artikelen en is verdeeld in vijf groepen. Het onderscheid tusschen de „lange” en de „korte” serie is dit, dat van de 19 extra artikelen der lange serie gedurende 1914—1921 prijzen ontbreken.

In de laatste maand zijn de indexcijfers van verschillende invoergroepen gedaald, waardoor het algemeene indexcijfer van de 72 artikelen in November van 159 op 158 daalde.

Enige der *textiele goederen* w.o. *Calico's*, en *Prints* te Batavia verminderden sterk in prijs, ten gevolge waarvan het gemiddelde prijsniveau met 2 punten daalde tot 173.

In de groep *levensmiddelen* vonden geringe veranderingen plaats, de stijgingen en dalingen in de prijzen van de diverse artikelen hieven elkaar op, zoodat het gemiddelde indexcijfer constant op 148 bleef.

De daling van het indexcijfer van *koperdraad* met 11 punten veroorzaakte in het algemeene prijsniveau van de *metalen* een daling van 1 punt. Van deze groep zijn thans de artikelen *gietijzer* en *koperdraad* beneden het prijsniveau van 1913 gedaald.

Het indexcijfer van de *chemicaliën* is herzien in verband met de thans ontvangen definitieve noteringen van zwaazure ammonia. Dit artikel is tot 86 pCt. van den basisprijs gedaald.

De *diverse* artikelen, uitgezonderd petroleum, van de 5e groep ondergingen in de afgelopen maand geen prijsveranderingen. De indexcijfers van de Amerikaansche en Indische petroleumprijzen daalden resp. met 21 en 24 punten. Het groepsindexcijfer daalde hierdoor met 3 punten.

Uitvoer. Het gemiddelde prijsverloop van de 20 *uitvoerartikelen* ligt op een lager niveau en is veel minder stabiel dan dat der invoerartikelen. De laatste twee maanden staat het groepsindexcijfer thans op 128.

De belangrijke stijging van de artikelen *koehuiden*, *koffie* en *rubber* in November jl. werd opgeheven door de zeer aanzienlijke daling van *peper* en minder sterke van *damar*.

Sinds de 3 laatste maanden is in de prijzen van *huiden* een verbetering ingetreden en thans is de basisprijs nagenoeg weer bereikt.

De *peperprijzen* waren sinds April jl. tot een ongekende hoogte in September gestegen overeenkomstig het prijsverloop op de Londensche markt. In die maand schijnt echter wel het toppunt bereikt te zijn. De indexcijfers bedroegen van April af 199, 231, 255, 275, 285, 291, 275 en 252.

In de eerste zes maanden van dit jaar bleven de noteringen voor *koffie* vrij stabiel. In tegenstelling met de buitenlandsche markt, waar de prijzen sinds den aanvang van dit jaar geleidelijk daalden, viel in Juli jl. de prijs hier met 21 pCt. In Augustus zette de daling zich voort, hierna verbeterden de prijzen zich echter in navolging van de buitenlandsche noteringen. Het indexcijfer gaf van Juni/November 147, 116, 110, 114, 120 en 130.

Na een lichte verbetering van de noteringen voor *suiker*, superieur, in Aug. en September, trad in de laatste 2 afgelopen maanden wederom een verdere daling in. Het indexcijfer staat thans op 121, dat voor hoofdsuiker No. 16 e.h. steeg in November met 3 punten tot 106.

Indexcijfers van 72 invoer- en 20 uitvoerartikelen in den groothandel te Batavia, Soerabaja en Semarang.

	Invoerartikelen.					Totaal	Uitvoerartikelen	Totaal groothandel
	Textielgoederen ¹⁾	Levensmiddelen ²⁾	Metalen ³⁾	Chemicaliën ⁴⁾	Diversen ⁵⁾			
1913.	100	100	100	100	100	100	100	100
1922.	208	166	172	170	175	181	129	170
1923.	207	163	174	170	169	180	150	173
1924.	213	164	167	160	168	178	155	173
1925.	208	161	160	150	165	172	146	166
November 1926.	177	151	151	153	175	163	135	157
December „	175	152	149	151	173	162	136	156
Januari 1927.	176	151	150	152	173	162	136	156
Februari „	179	151	152	152	175	163	132	156
Maart „	172	149	153	152	175	161	129	154
April „	173	148	151	152	175	161	128	154
Mei „	174	148	152	152	175	161	131	155
Juni „	174	147	152	152	174	161	132	155
Juli „	173	147	149	150	175	160	128	153
Augustus „	175	147	149	149	176	161	130	154
September „	175	145	146	147	175	159	129	153
October „	175	148	145	146	172	159	128	152
November „	173	148	144	145	169	158	128	151

1) 20 art. 2) 12 art. 3) 12 art. 4) 15 art. 5) 13 art.

Kleinhandelsprijzen. De serie indexcijfers van artikelen van in- en uitheemschen oorsprong is zoo samengesteld, dat de inheemsche en de uitheemsche groep geheel parallel zijn. Tot nog toe stond het gemiddelde prijsniveau van de inheemsche artikelen belangrijk boven dat der uitheemsche, hetgeen geweten moet worden aan de hoge prijzen van de dierlijke voedingsmiddelen, welke in de laatste groep minder vertegenwoordigd zijn. Hoewel ook nog in de laatste vier maanden de indexcijfers van deze artikelen geen daling vertoonden, is toch het groepsindexcijfer teruggelopen door

toedoen van de prijsdalingen van eenige andere artikelen, w.o. suiker, klapperolie en roode rijst. In December staan de inheemsche artikelen nog slechts een tiental punten boven de tweede groep. Hiertoe heeft in de laatste maand de belangrijke daling van de petroleumrijzen met 44 punten veel bijgedragen. Van 168 in April jl. is thans het indexcijfer van de groep gedaald op 160. In de prijzen der uitheemsche artikelen hebben geen belangrijke wijzigingen plaats gevonden, het indexcijfer bedraagt sinds Mei jl. 149, October en November geven 148, December 149.

Indexcijfers van kleinhandelsrijzen van verbruiksartikelen van in- en uitheemschen oorsprong te Batavia.

	In- heemsch ¹⁾	Uit- heemsch ¹⁾	Totaal	Voeding ²⁾
1913/14	100	100	100	100
1923 ..	194	173	183	182
1924 ..	182	158	170	170
1925 ..	169	152	160	159
December 1926 ..	171	147	159	157
Januari 1927 ..	168	145	158	155
Februari ..	172	143	157	156
Maart ..	169	143	156	154
April ..	168	145	156	155
Mei ..	166	149	158	156
Juni ..	167	149	158	155
Juli ..	167	149	158	156
Augustus ..	165	149	157	154
September ..	165	149	157	154
October ..	163	148	155	153
November ..	162	148	155	152
December ..	160	149	155	153

¹⁾ 20 artikelen. ²⁾ 35 artikelen.

Passerrijzen. De seizoenstijging in de prijzen van de landbouwgewassen, welke telken jare in het derde kwartaal plaats vindt, is ook thans merkbaar. Tot nog toe blijven de noteeringen echter belangrijker lager dan in de overéénkomstige maanden van het vorige jaar en ook lager dan het gemiddelde niveau van 1924 en '25.

De prijs van *klappers* vertoonde in de eerste maanden van dit jaar een stijging, de overige artikelen w.o. *eieren*, *vleesch*, *gedroogde visch* en *Javaansche suiker* blijven stabiel.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

De Economist. — Haarlem, Januari 1928.

G. H. Hintzen, Dr. A. Plate †; Prof. Dr. G. M. Verrijn Stuart, Het honderdjarig bestaan van de Javasche Bank I; W. C. Posthumus Meyjes, Is vrije Credietcreatie door banken mogelijk?

The Journal of Political Economy. — Chicago, Ill., December 1927.

G. G. Tunell, Rate making and excess income; P. T. Homan, The impasse in economic theory; H. A. Logan, Federation of Catholic workers of Canada. II; F. B. Ashby, Individual cycles in stock prices; J. E. Cummings, Need for co-ordination of transportation.

The Quarterly Journal of Economics. — Cambridge, Mass., November 1927.

A. A. Young, Economics as a field of research; R. A. Lehfeldt, The monetary situation in the United States, as viewed from without; P. T. Homan, John Bates Clark: earlier and later phases of his work; L. N. Litoshenko, The national income of the Soviet Union; J. V. van Sickle, Classification of land for taxation.

Weltwirtschaftliches Archiv. — Jena, Januari 1928.

Dr. Fr. v. Gottl-Ottlilienfeld, Vom Bedarf und den Grundlagen seiner Deckung; Dr. A. Hesse, Wissenschaft und Wirklichkeit; Dr. A. Meusel, Das Problem der äusseren Handelspolitik bei Friedrich List und Karl Marx; Prof. Dr. J. Schirkovitsch, Ideengeschichte der Agrarwissenschaft in Russland; Dr. E. Rosenbaum, Funktionen des Export- und des Importhandels.

De Socialistische Gids. — Amsterdam, December 1927.

bevat o.a.:

J. A. Sandfort, Een nieuwe consumptie-theorie; Dr. Ir. Th. v. d. Waerden, Technies-ekonomies overzicht, XXXIV; Mr. H. J. van Meurs, De Volken-

bondskonferentie voor de afschaffing van de verboden en beperkingen van in- en uitvoer.

I d e m. — Amsterdam, Januari 1928.

bevat o.a.:

F. M. Wibaut, De economische conferentie van Genève Mei 1927 over trusts en kartels I; Mr. J. Gerritsz, Macht en economische wet; J. W. Albarda, Ontwapenings-vraagstukken; L. J. Kleyn, Europa in 1927; W. A. Bonger, Toch een „Labour Party“? Mr. H. J. van Meurs, Uit de Volkenbondstad.

Finanz. Archiv. — Tübingen, Jhrg. XLIV, 2.

A. N. Sack, Die Verteilung der öffentlichen Schulden im Falle der Zerstückelung des Schuldner Staates; Dr. Bank, Sozialer Geist in der Rechtsprechung des Reichsfinanzhofs; Dr. K. E. Nickel, Die Wegsteuerung der Grundrente im Freistaat Anhalt, ihre Motivierung und Problematik; Dr. C. Krämer, Zur schwebenden Reform des deutschen Spiritusmonopols; Dr. W. Kipke, Die Reform der direkten Steuern in Gross-Rumänien im Zusammenhang mit der Entwicklung der rumänischen Staatsfinanzen; Dr. C. H. P. Inhulsen, Die englischen Finanzvoranschläge für 1927/'28; G. Dobbert, Die Budgetrechte der Union und der Unionsrepubliken in Sowjetrussland (nach der neuesten Regelung durch das Gesetz vom 25 Mai 1927); Das Staatsbudget der Sowjet-Union für 1927 und die Vorjahre; Die Hauptzweige des russischen Wirtschaftslebens im Jahre 1926; G. Schanz, Der Finanzausgleich zwischen Reich und Ländern und der innerbayrische Finanzausgleich.

De Naamlooze Vennootschap. — Roermond, 15 Januari 1928.

Prof. Dr. N. J. Polak, Theory of opportunisme. De algemeene motiveering van de belastingheffing van buitenlands wonende Nederlanders; Dr. H. Lechtape, Het vraagstuk van de leiding in de industriele grootondernemingen in Duitschland; Mr. J. M. J. A. Simons, Oprichtingskosten van Naamlooze Vennootschappen. Aansprakelijkheid van de oprichters jegens den notaris; Mr. C. M. O. van Nispen tot Sevenaer, Het rechtskarakter van de statuten eener Naamlooze Vennootschap. II; J. M. F. Everling, De Zegelwet 1917. Het proces omtrent de gironota's; Mr. E. L. Kayenberg, De nieuwe Deutsche wet betreffende het akkoord tot voorkoming van faillissement II; Drs. A. G. Malcolm, Stemmen door stroomannen.

MAANDCIJFERS. RIJKSPPOSTSPAARBANK.

	NOVEMBER	1925	1926	1927
Inlagen	f	9.867.110	f 9.083.041	f 10.388.281
Terugbetalingen ..	„	9.256.199	„ 10.121.261	„ 10.049.514
Tegoed der inleggers op ultimo	„	303.847.697	„ 299.818.223	„ 322.029.461
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	„	41.895.550	„ 43.826.900	„ 42.487.350
Spaarbankboekjes:				
Aantal nieuw uitgegeven		9.510	8.748	10.218
Aantal geheel afbetaald		7.156	8.713	7.083
Aantal in omloop op ultimo		1.984.301	1.966.678	2.044.198
	DECEMBER	1925	1926	1927
Inlagen	f	9.299.808	f 9.493.482	f 9.206.260
Terugbetalingen ..	„	9.187.691	„ 9.901.463	„ 9.904.095
Tegoed der inleggers op ultimo	„	303.959.814	„ 299.410.243	„ 321.331.627
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	„	41.905.350	„ 43.690.750	„ 42.511.700
Spaarbankboekjes:				
Aantal nieuw uitgegeven	„	9.097	9.699	8.807
Aantal geheel afbetaald	„	7.445	8.009	6.565
Aantal in omloop op ultimo	„	1.985.953	1.968.368	2.046.440

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens)

	Januari 1928	Sedert 1 Januari 1928	Overeenkomstige periode 1927
Directe belastingen.			
Grondbelasting	2.918.525	2.918.525	2.675.457
Personeele belasting ..	3.037.563	3.037.563	2.395.734
Inkomstenbelasting ..	9.226.398	9.226.398	8.866.379
Vermogensbelasting ..	1.128.274	1.128.274	1.266.846
Dividend- en tantiemebelasting	1.220.727	1.220.727	893.909
Invoerrechten.	5.287.709	5.287.709	4.489.636
Statistiekrecht.	363.029	363.029	320.278
Accijnzen.			
Zout	181.121	181.121	202.500
Geslacht	882.845	882.845	774.631
Wijn	38.153	38.153	47.985
Gedistilleerd	3.013.537	3.013.537	3.305.011
Bier	920.649	920.649	909.738
Suiker	4.614.740	4.614.740	4.218.953
Tabak	2.031.994	2.031.994	1.740.814
Belasting op gouden en zilveren werken	78.543	78.543	73.067
Belasting op rijwielen ..	430.475	430.475	1.965.452
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	2.588.921	2.588.921	2.834.638
Registratierechten	1.684.622	1.684.622	1.941.689
Successierechten	3.194.415	3.194.415	4.217.168
Domeinen, wegen en vaarten.	198.389	198.389	219.875
Staatsloterij	16.993	16.993	16.970
Jacht en visscherij	2.482	2.482	1.915
Loodsgelden	449.286	449.286	445.480
Mijnen	—	—	—
Totaal-Generaal. ..	43.509.390	43.509.390	43.824.125

1) 10 % der werkelijke opbrengst; art. 39 der Wegenbelastingwet. 2) 40 % der werkelijke opbrengst; art. 39 der Wegenbelastingwet. 3) Hieronder begrepen f 654.598 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbelasting). 4) Idem f 648.612.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	Januari 1928	Sedert 1 Januari 1928	Overeenkomstige periode 1927
Verdedigingsbelast. Ia	344.572	344.572	381.377
Verdedigingsbelast. Ib	1.306.070	1.306.070	1.363.558
Verdedigingsbelast. II	2.448.400	2.448.400	2.096.340
Openten:			
Grondbelasting	585.368	585.368	534.971
Personeele belasting ..	614.968	614.968	432.165
Inkomstenbelasting ..	214.931	214.931	2.026.165
Vermogensbelasting ..	285.124	285.124	319.055
Dividend- en tantiemebelasting	402.840	402.840	294.990
Accijnzen op Suiker	922.948	922.948	843.791
" " Wijn	7.631	7.631	9.597
Gedistilleerd	301.354	301.354	330.501
Zegelrecht van buitl. eff.	113.772	113.772	196.688
Totaal.	7.547.978	7.547.978	8.829.198

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

	Januari 1928	Sedert 1 Januari 1928	Overeenkomstige periode 1927
Wegenbelasting	294.814	294.814	—
Rijwielenbelasting	3.874.280	3.874.280	2.948.179
Totaal.	4.169.094	4.169.094	2.948.179

1) 90 % der werkelijke opbrengst; art. 39 der Wegenbel. wet. 2) 60 % der werkelijke opbrengst; art. 39 der Wegenbel. wet.

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1927.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1924/25	—	—	—	—
1925/26	—	—	83.536	—
1926/27	8.230	97.717	712.236	9.702
1927/28	2.910.001	2.939.620	8.430.626	1.118.512
1928/29	294	226	—	—
Totaal ..	2.918.525	3.037.563	9.226.398	1.128.274

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 4 1/2 13 Oct. '27	Zwits. Nat. Bk. 3 1/2 22 Oct. '25
Bk. (Bel. Binn. Eff. 5 1/2 13 Oct. '27	N. Bk. v. Denem. 5 23 Juni '27
Vrsch. in R.C. 6 1/2 13 Oct. '27	Zweedsche Rbk 3 1/2 31 Dec. '27
Javasche Bank	4 1/4 14 Juli '26
Bank van Engeland 4 1/2 21 Apr. '27	Bank v. Noorw. 6 1 Feb. '28
Duitsche Rijksbank 7 5 Oct. '27	Bk. v. Tsjecho-slowakije .. 5 8 Mrt. '27
Bank v. Frankrijk. 3 1/2 19 Jan. '28	N. Bk. v. O'rijk. 6 27 Jan. '28
Belgische Nat. Bnk. 4 1/2 16 Nov. '27	N. Bk. v. Hong. 6 25 Aug. '26
Fed. Res. Bank N.Y. 4 2 Feb. '28	Bank v. Italië. 7 17 Juni '25
Bank van Spanje .. 5 23 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 5 1/2 9 Jan. '28

OPEN MARKT.

	1928				1927	1926	1914
	18 Febr.	13/18 Febr.	6/11 Febr.	30 Jan./4 Febr.	14/19 Febr.	15/20 Febr.	20/24 Juli
Amsterdam							
Partic. disc.	3 7/8	3 7/8-4	3 1/4-4 3/16	4 1/8-3 3/8	3 3/4-3 1/2	2 1/8-3 1/16	3 1/8-3 1/16
Prolong.	3 3/4	3 3/4-4	3 1/2-4	3 3/4-4 1/2	3 1/4-4	1 3/4-2 1/4	2 1/4-3 1/4
Londen							
Daggeld ..	2 1/2-3 1/2	2 1/2-4 1/4	2 3/4-5	3-4 1/2	3-4 1/2	3-4 1/2	1 3/4-2
Partic. disc.	4 3/16	4 3/16	4 3/16-1/4	4 1/8-1/4	4 1/8-1/4	4 3/16-5 1/16	2 1/4-3 1/4
Berlijn							
Daggeld ..	5 1/2-8	4-8	4 1/2-8 1/2	6 1/2-9	3-5	4 1/2-6 1/2	—
Partic. disc.	6	6	6-1/4	6 3/8	4 1/8-3/8	5 1/4-1 1/2	—
30-55 d. ...	6	6	6-1/4	6 3/8	4 1/8-1/4	5 1/4-1 1/2	—
56-90 d. ...	6	6	6-1/4	6 3/8	4 1/8-1/4	5 1/4-1 1/2	2 1/8-1 1/2
Waren-wissel.	6 3/8-3/4	6 3/8-3/4	6 1/4-6 7/8	6 3/4-7	4 1/4-3/8	6 3/4-7	—
New York							
Call money	4 1/4-1/2	4 1/4-3/4	4-3/4	4-5 1/4	3 3/4-4 3/4	4 1/2-5 1/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	3 5/8	3 5/8	3 5/8-3/4	3 5/8-3/4	3 3/4-7/8	3 3/4	—

1) Call money-koers van 17 Febr. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York **)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
14 Febr. 1928	2.48 1/2	12.11 1/2	59.26	9.76 3/4	34.60	100
15 " 1928	2.48 7/10	12.11	59.25	9.76 3/4	34.59	100
16 " 1928	2.48 1/2	12.11 5/8	59.29	9.76 3/4	34.59 1/2	100
17 " 1928	2.48 1/2	12.11 1/2	59.28	9.76 3/4	34.58	100
18 " 1928	—	12.11 1/2	59.30	9.77	34.58 1/2	100
20 " 1928	2.48 9/10	12.12 1/8	59.34	9.77 3/4	34.60	99 7/8
Laagste d.w. 1)	2.48 3/8	12.10 3/4	59.22	9.75	34.56	99 3/4
Hoogste d.w. 1)	2.48 3/4	12.12 1/8	59.36	9.78	34.62 1/2	100 1/4
13 Febr. 1928	2.48 3/4	12.10 7/8	59.23 1/2	9.76 3/4	34.60	100
6 " 1928	2.48 1/4	12.09 3/8	59.21 1/2	9.75 1/2	34.56	100
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	48.—	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
14 Febr. 1928	47.80	35.—	7.37 1/2	1.52 1/2	13.15	42.25
15 " 1928	47.78	35.—	7.36	1.52 1/2	13.15 1/2	42.25
16 " 1928	47.80	35.—	7.36 1/2	1.52 1/2	13.16	42.21
17 " 1928	47.80	35.—	7.37	1.52 1/2	13.16	42.09
18 " 1928	47.80	35.—	7.36 1/2	1.52 1/2	—	—
20 " 1928	47.82	35.02 1/2	7.36	1.52 1/2	13.16	42.12
Laagste d.w. 1)	47.76	34.95	7.34	1.50	13.12 1/2	42.—
Hoogste d.w. 1)	47.85	35.15	7.40	1.55	13.20	42.32 1/2
13 Febr. 1928	47.80	35.—	7.36	1.52 1/2	13.15	42.17
6 " 1928	47.76	35.—	7.35	1.52	13.13	42.23
Muntpariteit	48.—	35.—	7.35	48.—	48.—	48.—

Data	Stockholm *)	Kopen- hagen *)	Oslo *)	Hel- sing- fors 1)	Buenos Aires 1)	Mon- treal 1)
14 Febr. 1928	66.70	66.55	66.15	6.26	106 1/8	2.48
15 " 1928	66.70	66.52 1/2	66.15	6.26	106 1/4	2.48
16 " 1928	66.70	66.52 1/2	66.15	6.26	106	2.48
17 " 1928	66.67 1/2	66.57 1/2	66.15	6.26	106 1/4	2.48
18 " 1928	66.70	66.55	66.15	6.26	106 3/4	2.48
20 " 1928	66.70	66.60	66.17 1/2	6.26	106 3/8	2.48 1/4
Laagste d.w. 1)	66.60	66.45	66.05	6.24	105 7/8	2.47 3/4
Hoogste d.w. 1)	66.75	66.62 1/2	66.20	6.29	106 1/2	2.48 3/8
13 Febr. 1928	66.70	66.52 1/2	66.15	6.25	106	2.48
6 " 1928	66.65	66.45	66.02 1/2	6.25	106	2.47 1/8
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 3/8	2.48 3/4

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam. 1) Particuliere opgave. 2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/2 en 7.21 1/2. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
14 Febr. 1928	4,87 ¹ / ₁₆	3,93	23,84 ¹ / ₂	40,24 ¹ / ₂
15 " 1928	4,87 ¹⁶ / ₃₂	3,93 ¹ / ₈	23,85 ¹ / ₂	40,25
16 " 1928	4,87 ³ / ₈	3,93	23,86	40,24
17 " 1928	4,87 ¹⁹ / ₃₂	3,93	23,86	40,25
18 " 1928	4,87 ⁹ / ₁₆	3,93 ¹ / ₈	23,86 ¹ / ₂	40,25
20 " 1928	4,87 ¹¹ / ₁₆	3,93 ¹ / ₂	23,87	40,23 ¹ / ₂
21 Febr. 1927	4,85 ¹ / ₃₂	3,91 ¹ / ₂	23,69 ¹ / ₂	40,03
Muntpariteit...	4,8667	19,30	23,81 ¹ / ₂	40 ³ / ₁₆

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	4 Febr. 1928	11 Febr. 1928	13/18 Febr. 1928 Laagste/Hoogste	18 Febr. 1928
Alexandrië	Piast. p. £	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₁₆	97 ¹ / ₁₆
Athene	Dr. p. £	368	367 ¹ / ₂	367	369 ¹ / ₂
Bangkok	Sh. p. tical	1;10 ⁵ / ₈	1;10 ⁵ / ₈	1;10 ¹ / ₂	1;10 ⁵ / ₈
Budapest	Pen. p. £	27.87	27.88 ¹ / ₂	27.88	27.92
B. Aires ¹⁾	d. p. \$	47 ¹ / ₈	47 ⁵ / ₈	47 ⁵ / ₈	47 ⁵ / ₈
Calcutta	Sh. p. rup.	1;6 ⁹ / ₁₆	1;5 ⁹ / ₁₆	1;5 ³ / ₁₆	1;6
Constantin	Piast. p. £	957 ¹ / ₂	965	950	970
Hongkong	Sh. p. \$	2;0 ¹ / ₈	2;0 ¹ / ₈	2;0 ¹ / ₈	2;0 ¹ / ₈
Kobe	Sh. p. yen	1;11 ¹ / ₈	1;11 ¹ / ₈	1;11 ¹ / ₈	1;11 ¹ / ₈
Lissabon ¹⁾	d. per Esc.	2 ¹ / ₈	2 ¹ / ₈	2 ¹ / ₈	2 ¹ / ₈
Mexico	d. per \$	24	24	23	25
Montevideo ¹⁾	d. per \$	50 ¹ / ₂	50 ¹ / ₂	50 ¹ / ₈	51 ¹ / ₄
Montreal ¹⁾	\$ per £	4.87 ³ / ₈	4.88 ⁹ / ₈	4.88 ¹ / ₂	4.88 ³ / ₈
R.d. Janeiro ¹⁾	d. per Mil.	52 ⁹ / ₃₂	52 ⁹ / ₃₂	52 ⁹ / ₃₂	51 ¹ / ₁₆
Shanghai	Sh. p. tael	2;7 ¹ / ₁₆	2;7 ¹ / ₈	2;6 ¹ / ₂	2;7 ¹ / ₁₆
Singapore	id. p. \$	2;4 ³ / ₃₂	2;4 ³ / ₃₂	2;4 ¹ / ₃₂	2;4 ³ / ₃₂
Valparaiso ¹⁾	\$ p. £	39.43	39.39	39.36	39.40
Warschau	Zl. p. £	43 ¹ / ₂	43.45	43.40	43.75

1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS¹⁾

Londen ¹⁾ (N.York ²⁾	N.York ²⁾	Londen
13 Febr. 1928..	26 ³ / ₈	84/11 ¹ / ₂
14 " 1928..	57 ¹ / ₂	84/10 ¹ / ₂
15 " 1928..	26 ¹ / ₂	84/11
16 " 1928..	26 ¹ / ₁₆	84/11 ¹ / ₂
17 " 1928..	26 ¹ / ₂	84/11 ¹ / ₂
18 " 1928..	26 ¹ / ₈	84/11 ¹ / ₂
19 Febr. 1927..	27	84/10 ¹ / ₂
20 Juli 1914..	24 ¹ / ₁₆	84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	7 Febr. 1928	15 Febr. 1928
Saldo bij de Nederlandsche Bank...	f 14.637.311,43	f 24.400.043,45
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	"	" 513.795,39
Voorschotten op ultimo Jan. 1928 aan de gem. op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomsten belasting.....	36.826.174,96 ³⁾	36.941.746,91
Voorschotten aan Surinaam.....	10.351.960,08	10.363.937,20
Voorschotten aan Curaçao.....	"	"
Kasvord. weg. creditverst. a.h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand van Staatsschuldbrieven.....	134.058.725,10	133.132.091,38
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen.....	"	"
Vordering op het Staatsbedrijf der P., T. en T. ¹⁾	14.699.240,23	16.169.405,94
Id. op andere Staatsbedrijven ²⁾	3.075.348,03	3.075.348,03

Verplichtingen.

Voorschot door de Nederl. Bank....	"	"
Schatkistbiljetten in omloop ¹⁾	f 103.526.000,—	f 103.526.000,—
Schatkistpromessen in omloop.....	25.220.000,—	25.220.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank....	"	"
Zilverbons in omloop.....	11.852.833,—	11.614.048,—
Schuld a. d. Bank v. Ned. Gemeenten ²⁾ ..	16.644,31	"
Id. aan Ned.-Indië.....	24.178.714,96	22.247.721,40
Id. aan Curaçao.....	238.910,42	358.787,80
Id. a. h. Alg. Burg. Pensioenfond ³⁾	20.146.608,39	18.765.553,86
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. ¹⁾ ..	55.907.619,71	65.729.532,24
Id. aan andere Staatsbedrijven ²⁾	1.315.000,—	1.315.000,—
Id. aan diverse instellingen ³⁾	4.848.876,61	4.826.808,59

1) Waarvan f 12.056.000 vervallende op 1 Juli 1929.
2) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist. 3) Dec. 1927.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	11 Febr. 1928	18 Febr. 1928
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas.....	f 23.372.000,—	f 42.359.000,—
Saldo bij de Javasche Bank.....	8.054.000,—	10.950.000,—
Verplichtingen:		
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-Indië	"	"
Voorschot Javasche Bank aan N.-Indië	"	"
Schatkistpromessen in omloop.....	150.000,—	150.000,—
Muntbiljetten in omloop.....	32.230.000,—	32.607.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds..	962.000,—	1.035.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	894.000,—	986.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 20 Februari 1928.

		Activa.	
Binnel. Wis- (Hfdbk. f	56.000.028,06		
sels, Prom., Bijbnk. "	1.726.204,61		
enz. in disc. Ag. sch. "	12.224.746,80	f	69.950.979,47
Papier o. h. Buitenl. in disconto.....	—		—
Idem eigen portef. . f	190.675.465,—		—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "	—		190.675.465,—
Beleeningen			
incl. vrach. (Hfdbk. f	41.182.338,96		
in rek.-crt. Bijbnk. "	7.041.474,90		
op onderp. Ag. sch. "	62.235.660,68		
	f 110.459.474,54		
Op Effecten..... f	106.771.974,54		
Op Goederen en Spec. "	3.687.500,—		110.459.474,54
Voorschotten a. h. Rijk.....	—		—
Munt en Muntmateriaal			
Munt, Goud..... f	67.745.240,—		
Muntmat., Goud.....	367.471.557,52		
	f 435.216.797,52		
Munt, Zilver, enz. "	27.488.012,12		
Muntmat., Zilver.. "	—		462.704.809,64
Belegging ¹ / ₅ kapitaal, reserves en pensioenfond ²⁾	23.836.237,27		
Gebouwen en Meub. der Bank.....	5.000.000,—		
Diverse rekeningen.....	25.484.022,94		
	f 888.110.988,86		
Kapitaal.....	20.000.000,—		
Reservefond ²⁾	7.027.840,39		
Bijzondere reserve.....	8.000.000,—		
Pensioenfond ²⁾	4.828.172,33		
Bankbiljetten in omloop.....	768.563.775,—		
Bankassigatiën in omloop.....	448.436,74		
Rek.-Cour. { Het Rijk f	19.064.961,26		
saldo's: { Anderen "	44.361.280,97		63.426.242,23
Diverse rekeningen.....	15.816.522,17		
	f 888.110.988,86		
Beschikbaar metaalsaldo.....	f 295.758.045,94		
Op de basis van ¹ / ₅ metaaldekking....	129.270.355,15		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. "	1.478.790.225,—		

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dektings perc.
	Munt	Muntmat.				
20 Febr. '28	67.745	367.472	768.564	63.875	295.758	55
13 " '28	67.748	367.472	774.327	74.209	293.425	54
6 " '28	67.743	367.478	795.361	69.353	290.062	53
30 Jan. '28	67.757	365.449	788.244	92.093	285.451	52
23 " '28	67.757	363.388	768.262	88.229	288.020	54
16 " '28	67.754	353.472	788.186	77.510	275.586	52
21 Febr. '27	60.197	353.961	785.460	39.782	276.949	54
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
20 Febr. 1928	69.951	—	110.459	190.675	25.484
13 " 1928	79.459	—	113.427	190.553	28.054
6 " 1928	89.468	—	108.594	185.474	44.141
30 Jan. 1928	87.168	—	134.110	183.361	39.609
23 " 1928	85.915	—	113.171	183.806	39.383
16 " 1928	98.963	—	116.936	183.658	42.146
21 Febr. 1927	93.501	—	128.311	136.706	58.838
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Op de basis van ¹/₅ metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
21 Jan. 1928..	1.111	1.403	522	866	398
14 " 1928..	1.100	1.470	570	844	418
7 " 1928..	1.108	1.582	592	855	432
31 Dec. 1927..	1.111	1.679	514	860	517
24 " 1927..	1.121	1.482	605	864	511
22 Jan. 1927..	1.026	1.413	593	962	431
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
11 Fbr. 1928	192.600		317.400	40.400	121.040
4 " 1928	192.500		314.500	44.900	120.620
28 Jan. 1928	194.700		314.900	45.100	122.700
14 Jan. 1928	178.127	17.605	323.023	49.232	121.655
7 " 1928	178.212	18.161	323.012	49.283	122.364
31 Dec. 1927	178.209	17.733	319.844	55.411	121.269
24 " 1927	178.306	17.371	319.214	56.112	120.938
12 Fbr. 1927	195.479	30.012	314.325	62.123	151.024
13 Fbr. 1926	202.756	39.944	345.901	64.533	161.302
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ¹⁾

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dekking-percentage
11 Fbr. 1928		154.400		***	54
4 " 1928		156.900		***	54
28 Jan. 1928		156.300		***	54
14 Jan. 1928	12.977	28.695	108.836	31.561	53
7 " 1928	12.979	25.922	114.055	28.323	53
31 Dec. 1927	13.037	24.026	114.541	32.364	52
24 " 1927	13.015	26.133	113.783	31.379	52
12 Fbr. 1927	13.049	20.758	78.501	45.026	60
13 Fbr. 1926	8.078	19.166	49.004	83.167	59
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis $\frac{2}{3}$ metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes			Dekking-perc. ¹⁾
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.	
15 Febr. 1928	157.997	134.282	287.199	56.250	237.174	38
8 " 1928	157.565	135.267	289.060	56.250	238.978	37 $\frac{1}{16}$
1 " 1928	155.878	135.836	288.423	56.250	239.140	35 $\frac{1}{2}$
25 Jan. 1928	156.203	134.640	288.049	56.250	238.160	35 $\frac{1}{16}$
18 " 1928	155.540	134.749	290.665	56.250	240.955	33 $\frac{15}{16}$
11 " 1928	155.002	135.934	296.554	56.250	247.048	31
16 Febr. 1927	150.176	136.188	281.992	56.250	231.023	28 $\frac{1}{16}$
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—	52

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekking-perc. ¹⁾
15 Febr. '28	36.296	52.508	12.970	101.137	43.465	38
8 " '28	35.576	53.197	15.351	97.305	42.045	37 $\frac{1}{16}$
1 " '28	35.258	55.027	14.341	97.583	39.792	35 $\frac{1}{2}$
25 Jan. '28	35.305	56.717	16.526	98.707	41.313	35 $\frac{1}{16}$
18 " '28	36.484	60.366	19.201	100.132	40.541	33 $\frac{15}{16}$
11 " '28	39.629	64.504	14.854	110.061	38.818	31
16 Febr. '27	29.813	74.429	17.508	102.282	33.739	28 $\frac{1}{16}$
22 Juli '14	11.005	33.633	13.736	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarvan in het buitenl. ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen
16 Fbr. '28	5.544	1.864	343	55	1.401	9	1.722
9 " '28	5.544	1.864	343	54	1.466	10	1.768
2 " '28	5.544	1.864	343	57	2.081	10	1.686
26 Jan. '28	5.544	1.864	343	56	1.620	8	1.696
19 " '28	5.544	1.864	343	53	1.406	9	1.710
17 Fbr. '27	5.548	1.864	342	85	3.052	12	1.996
23 Juli '14	4.104	—	640	—	1.541	8	769

Data	Buit.gew. voorsch. a.d. Staat	Schatkistjettel ²⁾	Diversen ³⁾	Circulatie	Rekg. Courant	
					Particulieren	Staat
16 Fbr. '28	22.550	5.912	26.562	57.952	8.224	124
9 " '28	22.800	5.906	27.349	58.269	8.831	126
2 " '28	23.100	5.894	27.092	57.765	8.491	155
26 Jan. '28	23.500	5.894	27.302	57.128	10.900	32
19 " '28	23.500	5.893	27.140	57.591	9.979	138
17 Fbr. '27	30.500	5.623	9.053	52.153	5.255	36
23 Juli '14	—	—	—	5.912	943	401

¹⁾ Waarvan beschikbaar 463 miljoen. ²⁾ In disconto genomen wegens voorsch. v. d. Staat aan buitenl. regeering. ³⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken ¹⁾	Devisen als gouddekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
15 Febr. 1928	1.866,4	83,5	292,8	2.963,9	58,4
7 " 1928	1.866,6	83,5	292,9	2.243,6	22,8
31 Jan. 1928	1.865,3	83,5	296,0	2.372,9	91,2
21 " 1928	1.863,4	81,4	306,4	2.078,1	23,5
14 " 1928	1.864,0	81,4	286,1	2.330,9	33,2
15 Febr. 1927	1.834,3	92,9	201,1	1.267,8	16,1
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa ²⁾	Circulatie	Rekg. Crf.	Diverse Passiva
15 Febr. 1928	94,3	577,2	3.784,4	532,6	291,6
7 " 1928	93,1	571,3	4.037,8	509,0	284,0
31 Jan. 1928	93,3	599,1	4.251,2	497,8	281,4
21 " 1928	93,3	565,0	3.682,6	708,0	279,8
14 " 1928	93,3	536,6	3.927,9	655,1	280,5
15 Febr. 1927	88,9	609,7	3.049,4	553,3	209,6
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 15, 7 Febr. 31, 21, 14, Jan. '28, 15 Febr. '27, resp. 45; 36; 25; 45; 80; 105 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1928	Goud		Zilver ¹⁾	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. a.d. Staat voor ingetrokken marken	Circulatie	Rekg. Crf.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissel op het buitenl.						Schatkist	Partic.
16 Febr.	743	463	44	540	42	386	2.083	22	86
9 " "	743	463	44	548	31	390	2.087	17	85
2 " "	743	474	44	542	49	390	2.084	31	96
26 Jan.	741	475	44	559	28	394	2.056	17	139
19 " "	741	477	43	556	32	394	2.057	15	143
17 Febr. ²⁾	624	425	40	474	34	400	1.821	22	124

¹⁾ Aan de schatkist geedeerd. ²⁾ 1927.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
1 Fbr. '28	2.799,0	1.466,3	171,7	423,4	377,4
25 Jan. '28	2.819,1	1.513,3	169,0	385,2	347,3
18 " '28	2.807,6	1.584,4	167,9	412,1	369,0
11 " '28	2.807,9	1.575,7	159,3	439,1	392,6
4 " '27	2.742,5	1.529,1	146,7	520,9	387,1
28 Dec. '27	2.739,1	1.523,9	123,1	609,2	385,5
2 Fbr. '27	2.961,9	1.605,7	166,8	393,3	329,1

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. ¹⁾	Algem. Dekking-perc. ²⁾
1 Fbr. '28	433,7	1.577,0	2.451,9	134,4	69,5	73,7
25 Jan. '28	440,9	1.584,9	2.401,6	134,2	70,7	75,0
18 " '28	499,4	1.623,8	2.471,6	133,8	68,6	72,7
11 " '28	545,3	1.679,6	2.517,4	132,6	66,9	70,7
4 " '27	627,4	1.760,7	2.536,3	132,5	63,8	67,2
28 Dec. '27	603,1	1.813,2	2.473,3	132,5	63,9	66,8
2 Fbr. '27	303,9	1.686,5	2.298,2	125,7	74,3	78,5

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
25 Jan. '28	652	15.200	6.563	1.734	20.523	6.662
18 " '28	653	15.326	6.544	1.804	20.680	6.634
11 " '28	655	15.443	6.529	1.832	20.863	6.628
4 " '27	657	15.631	6.426	1.852	20.984	6.611
28 Dec. '27	657	15.433	6.386	1.813	20.494	6.516
26 Jan. '27	681	14.200	5.540	1.606	18.873	5.874

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 20 Februari 1928.

De houding van de internationale fondsenmarkten is in de achter ons liggende berichtperiode eenigszins aarzelend geweest. Voor de verschillende beurscentra hebben meestal locale invloeden uitwerking uitgeoefend. Zoo heeft bijv. te Berlijn de vrees voor een regeeringscrisis den beurs-handel vrij sterk doen inkrimpen, al was voor het overige de stemming niet ongeanimeerd. Vooral de ruimere houding van de geldmarkt heeft tot optimistische opvattingen bijgedragen, temeer, waar deze gepaard zijn gegaan met de verwachting van een spoedige verlaging van den discontovoet door de Deutsche Rijksbank. Aan den anderen kant heeft men niet uit het oog verloren, dat de aanstaande betaling van de rente op de industriele obligaties — in verband met het plan Dawes — wellicht een verstijving van de geldmarkt ten gevolge zal kunnen hebben, zoodat de financieele leiding wel ten volle zekerheid moet hebben omtrent de ontwikkeling in de naaste toekomst, voor zij tot een wijziging van den rentevoet zal wenschen over te gaan. Afgescheiden van deze overwegingen heeft het feit, dat de staatsinkomsten in Januari een vooruitgang hebben aangetoond, eenigen kooplust doen ontstaan. In verband met een en ander is de tendens tot het einde vrij vast gebleven, doch konden de omzetten geen uitbreiding ondergaan.

Ook de fondsenmarkt te Londen is kalm gebleven, doch hier was eerder een neiging tot reactie op te merken. De krachtige achteruitgang van den rubberprijs en van de koersen van rubberaandeelen heeft aanleiding gegeven tot verkooporders, ook in andere afdelingen. Vooral diverse industriele soorten, welke in den laatsten tijd nogal sterk op den voorgrond waren getreden, werden gerealiseerd, waardoor in sommige gevallen een niet onaanzienlijke daling is ontstaan. Daarentegen was de stemming voor beleggingsfondsen iets beter, tengevolge van de ruimere geldmarkt.

De markt te Parijs heeft een bijzonder rustig verloop gehad. Opdrachten uit het buitenland, zooals enkele weken geleden het geval is geweest, werden niet meer in groote mate opgemerkt; hiertegenover stonden zelfs verkooporders, voornamelijk van Belgische zijde. In verband hiermede is de stemming wel minder opgewekt geworden, doch aan den anderen kant heeft dit geen aanleiding gegeven tot ruimen handel. Het publiek, zoowel als de beurs, geven de voorkeur aan een afwachtende houding, nu omtrent de financieele plannen van de regeering nog niets bekend is gemaakt.

Te New York werd de beurs vrijwel geheel beheerscht door den toestand van de geldmarkt. Ondanks het feit, dat de groote meerderheid der Federal Reserve Banks thans het hoogere discontotarif toepast, is van verruiming van de geldmarkt nog niet veel sprake geweest. Integendeel valt een tendens tot verdere verstijving op te merken, welke weliswaar gedeeltelijk aan seizoensinvloeden moet worden toegeschreven, doch aan den anderen kant sterker merkbaar is dan een jaar geleden. Het heeft wel een goeden indruk gemaakt, dat de voorschotten aan makelaars ter beurze iets zijn verminderd, doch de afnemering is toch niet van groote betekenis geweest, zoodat de invloed, welke hier van is uitgegaan, niet al te omvangrijk is geworden.

De markt ten o z e n t is doorgaans kalm geweest en niet sterk onder den invloed van buitenlandsche factoren. In verband met de ruimere geldmarkt is de *beleggingsafdeeling* aan onze beurs opgewekt gebleven en konden inheemsche zoowel als buitenlandsche fondsen fractioneela koersverbeteringen behalen. Ook de nieuwe uitgiften van obligaties, welke in de achter ons liggende berichtperiode aan de markt zijn gekomen, hebben alle een zoo goed ont-haal gevonden, dat inschrijvers slechts voor een klein deel tevreden gesteld konden worden. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 105%, 105¹¹/₁₆, 105⁷/₈; 4¹/₂ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 100¹³/₁₆, 100⁷/₈, 100%; 4¹/₂ pCt. Ned.-Indië 1926: 98²¹/₃₂, 98¹¹/₁₆, 98¹⁵/₁₆; 5 pCt. Brazilië 1903 £ 100: 83¹/₂, 84; 8 pCt. Sao Paulo 1921: 107³/₁₆, 106³/₈, 106³/₈.

Op de *rubbermarkt* is de uitwerking van de dagelijksche verschillen in den rubberprijs weliswaar sterk voelbaar gebleven, doch aan den anderen kant schijnt de eerste schok reeds volledige uitwerking te hebben gehad. De grondtoon is althans veel rustiger geweest en hier en daar viel zelfs een verbetering van het koerspeil waar te nemen. Amsterdam Rubber: 290%, 285%, 287¹/₂, 287¹/₂; Deli Batavia Rubber: 231¹/₂, 226¹/₂, 231¹/₂, 229¹/₂, 229¹³/₁₆; Hessa Rubber: 420, 412, 403, 396; Indische Rubber Cy.: 363, 350¹/₂, 345; Java Caoutchouc: 204¹/₂, 203¹/₂, 202; Kali Telepak: 325¹/₂, 317, 320, 314¹/₂; Kendeng Lemboe: 403, 393, 399, 393, 395; Majanglanden: 335, 325, 339, 336; Ned.-Indische Rubber & Koffie: 317¹/₂, 309, 318, 309¹/₂; R'dam Tapanoeli: 155¹/₂, 149¹/₂, 150; Serbadjadi: 297¹/₂, 293¹/₂, 291¹/₂, 292; Sumatra Caoutchouc: 255, 246, 250, 249; Sumatra Rubber: 281, 274, 277¹/₂, 268¹/₂, 271; Vereenigde Indische Cultuur Onderne-

mingen: 184, 181, 185¹/₂, 183¹/₂, 182¹/₂; Intercontinental Rubber: 16%, 16%, 16¹¹/₃₂.

Daarentegen is de afdeling voor *tabaksaandeelen*, na het herstel van de vrij gevoelige verliezen, welke zij in den aau-ving der berichtperiode heeft geleden, niet tot groote levendigheid teruggekeerd. In de laatste dagen is de handel tot bijzonder kleine proporties ingekrompen, waarbij de aandeelen eerder eenige neiging tot dalen aan den dag hebben gelegd. Arendsburg: 687, 683, 680, 678; Besoeki Tabak: 539, 536, 535; Deli Batavia: 624¹/₂, 612¹/₄, 622¹/₄, 619; Deli Mij.: 477¹/₄, 469, 465¹/₂, 466¹/₂; Oostkust: 264¹/₂, 265¹/₄, 262¹/₄, 266¹/₄; Senembah Mij.: 522, 514¹/₂, 521, 515¹/₂.

De afdeling voor *suikeraandeelen* heeft een vrij grillig verloop gehad, in overeenstemming met de ontwikkeling van de noteeringen voor Cubasuiker. Tegen het slot echter is de vraag naar suikerfondsen overwegend geworden, waar-bij aandeelen Handelsvereniging „Amsterdam” op den voorgrond hebben gestaan. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 175, 174, 176, 177; Handelsverg. Amsterdam: 795¹/₄, 806, 800, 805¹/₄; Javasche Cultuur Mij.: 388, 386, 395, 404¹/₄; Maron Cultuur Mij.: 263, 260, 270, 275; Ned.-Ind. Suiker Unie: 288¹/₄, 286, 290¹/₄, 294; Poerworedjo: 121¹/₂, 120, 120¹/₂; Sindanglaet: 440¹/₂, 450, 443, 465; Tjepper: 800, 798; Watoetoelis Poppoh: 852, 846, 855.

De *petroleummarkt* was gedurende het grootste deel van de berichtweek verlaten, doch tegen het einde hebben aan-deelen Koninklijke Petroleum Mij. eenige belangstelling ontmoet. Weliswaar zijn de geruchten omtrent toenadering tusschen de Koninklijke en de Standard Oil tegengespro-ken, doch klaarblijkelijk koestert men hier en daar de ver-wachting, dat het geschil niet van langen duur zal zijn. In verband hiermede hebben de aandeelen van een koers-stijging blijk gegeven. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 319, 321¹/₂, 318¹/₂, 323¹/₄; Gec. Holl. Petr. Cy.: 190, 190¹/₄; Kon. Ned. Petroleum Mij.: 344¹/₂, 346¹/₄, 343¹/₂, 348¹/₂; Perlak Petroleum: 78¹/₄, 77¹/₄, 79, 77¹/₄; Pseudawa: 23¹/₂, 24¹/₂, 24¹/₂; Marland Oil: 34¹/₄, 33¹/₂, 33¹/₄.

Scheepvaart-aandeelen waren vrijwel verlaten, behalve tegen het einde van de berichtweek, toen meer in het bijzon-der de aandacht op aandeelen Java-China-Japanlijn was ge-vestigd. Geruchten omtrent een nieuwe emissie enerzijds, anderzijds omtrent een hoogere uitkeering aan aandeelhouders, hebben ertoe medegewerkt, dit fonds uit de markt te doen nemen. Wellicht in sympathie met deze beweging, waren ook de overige scheepvaart-aandeelen aan den vasten kant. Holland-Amerika Lijn: 84, 85¹/₄; Java-China-Japan Lijn: 130¹/₄, 131¹/₂, 137¹/₂, 138¹/₄; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 94, 93¹/₄, 94¹/₂; Ned. Scheepvaart Unie: 201¹/₂, 199¹/₂, 201¹/₂; Stoomv. Mij. Nederland: 196, 195¹/₄.

De afdeling voor *industriele fondsen* was eenigszins verdeeld. Voor aandeelen Philips bestond eenig aanbod, even-als voor aandeelen in kunstzijde-ondernemingen. In laatst-genoemde is echter ten slotte een herstel ingetreden. Het bericht, dat de groep Loewenstein de aandeelen Hollandsche Kunstzijde Industrie, welke in het bezit van de groep Mi-chael waren geweest, heeft overgenomen, heeft een reactie in deze aandeelen te voorschijn geroepen. Margarinesoorten waren vrij vast. Centrale Suiker Mij.: 105¹/₂, 106¹/₂, 104¹/₂; Hollandsche Kunstzijde Ind.: 180¹/₂, 184¹/₂, 187, 177¹/₄; Jur-gens: 283, 283¹/₄; Maekubee: 132¹/₈, 131¹/₄, 128¹/₂, 132¹/₄; Ned. Kunstzijdefabriek: 422¹/₄, 416, 417¹/₄; Philips Gloei-lampenfabriek: 574¹/₂, 578, 570, 568; Zweedsche Lucifer Mij.: 371¹/₄, 373, 379, 373¹/₄.

Mijnbouw-aandeelen waren verdeeld. Tegenover belang-stelling voor aandeelen Algemeene Exploratie Mij. en Mül-ler Mijnbouw zijn de overige soorten vrijwel verlaten ge-bleven. Alg. Exploratie Mij.: 79¹/₂, 82¹/₄, 89¹/₄, 88; Bili-ton 1e Rubriek: 911; Boeton Mijnbouw Mij.: 162¹/₄, 161¹/₂, 160¹/₄, 160¹/₂; Müller & Co.'s Mijnbouw Mij.: 89¹/₂, 93, 94¹/₂; Ned. Surinaamsche Goud Mij.: 17, 19, 19¹/₄; Redjang Le-bong: 145, 144, 143; Singkep Tin Mij.: 419, 424, 429.

De afdeling voor *bankaandeelen* was stil, doch opgewekt. Amsterdamsche Bank: 185¹/₂, 187¹/₄, 187¹/₂; Holl. Bank v. Zuid-Amerika: 73¹/₄, 75, 76¹/₄, 76; Incasso Bank: 129¹/₂; Koloniale Bank: 266¹/₄, 265, 267, 266¹/₂, 270; Ned.-Ind. Handelsbank: 176¹/₂, 175¹/₄, 177¹/₂; Ned. Handel Mij. C. v. A.: 173¹/₄, 171¹/₂, 173, 174¹/₂; R'damsche Bankvereniging: 98¹/₄, 98¹/₄; Twentsche Bank: 146¹/₄, 146, 145.

De *Amerikaansche markt* was gedrukt, in verband met de daling van den koers van vele fondsen in Wallstreet. American Smelting & Refining Cy.: 181¹/₂, 179¹/₂, 176¹/₂, 172¹/₁₆, 170¹/₂; Anaconda Copper: 115¹/₂, 116¹/₂, 114¹/₄, 111; Studebaker: 65¹/₂, 62¹/₁₆, 61¹/₁₆; United States Steel Corp.: 145¹/₄, 143¹/₄, 140¹/₂; Atchison Topeca: 185¹/₄, 184, 186¹/₄; Erie: 53¹/₂, 52¹/₂, 50¹/₂, 50¹/₂; Missouri Kansas & Texas: 36¹/₂, 35¹/₂, 34; St. Louis & San Francisco: 112¹/₄, 111, 112, 110¹/₄; Union Pacific: 191, 189¹/₄, 189; Wabash Railway: 56³/₁₆, 55⁹/₁₆, 53¹/₂, 53¹/₁₆.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

21 Februari 1928.

Tarwe: Gedurende de geheele berichtsweek hebben de tarwemarkten een levendiger aspect gehad dan sinds langen tijd het geval geweest is. In bijna alle landen is de vraag opgeleefd en in de meeste gevallen zijn de prijzen nogal wat hooger gegaan. In de exportlanden hebben deze verhoogingen niet veel te beteekenen. In Noord-Amerika varieeren ze tusschen 1 en 2 pCt., terwijl ze in Argentinië slechts 5 tot 10 centavos, d.i. circa $\frac{1}{2}$ à 1 pCt. bedragen. De verbetering der Platavrachten, ofschoon nog niet zeer belangrijk, verhoogde de cimprijzen in Europa, terwijl in de markten, waar Platatarwe beneden de Argentijnsche pariteiten geoffreerd werd, het prijsverschil bij een week geleden nog grooter is. Zoo zien wij in de Rotterdamsche termijnmarkt Meitarwe op 8 Februari genoteerd op 12.62 $\frac{1}{2}$, het laagste punt, en op 20 dezer 13.10, terwijl op 17 dezer tot 13.15 gehandeld werd. Zooals men hieruit ziet, is de prijs de laatste dagen blijven hangen, doch de ondergrond is toch aanmerkelijk vaster dan die sinds langen tijd geweest is. De wereldverschepingen waren in de afgelopen week aanmerkelijk kleiner dan de week tevoren, doch de op Europeu stoomende hoeveelheid tarwe is wederom aanzienlijk grooter geworden. Van deze stoomende hoeveelheid was ontegenzeggelijk een belangrijk gedeelte onverkocht en het is voor de afladers zeer gelukkig geweest dat er plotseling zoo'n belangrijke verbetering der vraag is ingetreden.

Behalve op een natuurlijke reactie, is de verbetering van den markttoestand terug te voeren op de nog steeds niet zeer gunstige oogstberichten. In de Vereenigde Staten zijn de vooruitzichten weliswaar verbeterd, maar in Europa zijn de berichten hier en daar niet goed, vooral in Frankrijk, waar men schade ondervonden heeft door te veel neerslag. Nu het weer evenwel verbeterd is zou het ons niet verwonderen dat er spoedig een bericht zou volgen dat de schade tenslotte nogal meegevallen is. Ook blijven de berichten van Rusland duiden op slechte vooruitzichten, terwijl men bovendien begint te gelooven dat Rusland dit seizoen nog tarwe zal moeten importeerden. Er zijn reeds berichten geweest dat Rusland in Canada zou koopen, maar deze zouden wij nog wel bevestigd willen zien.

Rogge: Onder invloed van de betere stemming voor tarwe, konden ook de roggeprijzen wat verbeteren, zonder dat evenwel veel zaken tot stand kwamen. De verschepingen van Noord-Amerika zijn gering, doch Argentinië heeft iets meer afgeladen. In Chicago liep de roggeprijs per Maart op van 108 $\frac{7}{8}$ tot 111 ct.

Maïs: Zwarte regens gedurende enkele dagen in Argentinië hebben de vooruitzichten voor den nieuwen oogst niet verbeterd, behalve in enkele districten, waar de maïs laat werd uitgezaaid. Men heeft onmiddellijk met de vertragung van den oogst rekening gehouden en de meeste afladers trokken zich terug voor April aflading. Later toen het weer weder-

om beter werd, zijn deze verscheppers wederom aan de markt gekomen, doch intusschen waren ook de vraagprijzen voor Mei en latere afladingen verhoogd. Er zijn verschillende schattingen geweest betreffende den nieuwen oogst, die aangeven dat de oogst nogal wat kleiner zou worden dan verleden jaar. Toch is dit nog niet zoo zeker, indien men in aanmerking neemt dat de uitzaai iets grooter was dan verleden jaar en dat ons toch feitelijk geen berichten omtrent oogstschade bereikt hebben.

De verschepingen van La Plata waren aanmerkelijk minder dan de week tevoren en slechts $\frac{1}{3}$ van wat ze verleden jaar waren. Wij hebben evenwel, zooals te verwachten was, belangrijke verschepingen gezien van de Vereenigde Staten, doch waar de andere landen weinig bijdroegen, is het totaal der weekverschepingen klein. Ruim 60% van de door Amerika afgeladen maïs gaat naar ons land. Voor deze maïs was hier, na een aanvankelijke aarzeling, nogal wat vraag. De markt werd gesteund door het feit, dat nieuwe zaken met Noord-Amerika de laatste dagen niet tot stand konden komen, aangezien Chicago te veel opgelopen is. De aanvoeren in de Westelijke plaatsen der Vereenigde Staten zijn aanmerkelijk afgevallen en er is herhaaldelijk sprake geweest in de berichten uit Chicago van goede loco vraag. Toch is de zichtbare voorraad nog iets toegenomen, althans niet verminderd. Indien evenwel de aanvoeren verder zouden terugloopen, zullen de prijzen in de Staten gemakkelijker gehandhaafd worden, in welk geval mixedmaïs betrekkelijk spoedig weer van ons programma zou moeten verdwijnen. In verband met het schaarsche aanbod van Platamaïs, heeft Zuid-Afrikaansche maïs meer de aandacht getrokken. Verschillende partijen waren aanmerkelijk goedkooper dan Platamaïs te koop en werden veelal door Rotterdam uit de markt genomen. De Engelsche markt blijft voor spoedig verwachte partijen Platamaïs de hoogste markt, doch ook in Rotterdam en Antwerpen zijn de prijzen belangrijk gestegen. In Hamburg en Bremen zijn die nog niet verhoogd en onze Noordelijke provinciën konden nogal eens maïs in Emden oppikken tot aanmerkelijk lagere prijzen dan er in Rotterdam of Amsterdam te koop was.

Gerst: Ook dit artikel is in prijs gestegen, maar er valt over den handel zeer weinig belangrijks te vermelden. aangezien de vraag niet van dien aard is dat er groote zaken tot stand komen. De verschepingen waren in de afgelopen week groot, aangezien niet alleen Noord-Amerika wederom meer verscheept, maar wij ook een groote verscheeping zien van Argentinië. Van andere landen hebben de afladingen weinig te beteekenen. De stoomende hoeveelheid is deze week aanmerkelijk toegenomen, doch is toch nog zeer veel kleiner dan een jaar geleden.

Haver: Er is over het algemeen meer vraag geweest voor Platabaver en in de Engelsche markt werden verschillende loco partijen opgenomen. Ook op het Continent bleef de ondertoon tamelijk vast, ofschoon de verschepingen, vooral van La Plata, nogal wat zijn toegenomen.

Noteeringen.

Data	Chicago.			Buenos Aires		
	Tarwe Mei	Maïs Mei	Haver Mei	Tarwe Maart	Maïs Maart	Lijnzaad Maart
18 Feb. '28	132 $\frac{1}{8}$ 1)	94 $\frac{3}{8}$ 1)	54 $\frac{1}{8}$ 1)	10,80	7,55 2)	14,90
11 „ '28	130 $\frac{3}{8}$ 1)	93 1)	55 1)	10,75	9,30	14,95
18 Feb. '27	140 $\frac{1}{8}$	79	45 $\frac{7}{8}$	11,05	5,90	14,60
18 Feb. '26	167 $\frac{1}{8}$	78 $\frac{1}{2}$	41 $\frac{1}{8}$	13,—	7,10	15,45
18 Feb. '25	185	130 $\frac{1}{8}$	54 $\frac{1}{2}$	16,75	10,70	23,80
20 Juli '14	82	56 $\frac{3}{8}$	36 $\frac{1}{2}$	9,40	5,38	13,70

1) per Mrt. 2) per Mei.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	20 Febr. 1928	13 Febr. 1928	21 Febr. 1927
Tarwe (Hardwinter II) .. 1	14,—	13,50	15,25
Rogge (No. 2 Western) .. 1	12,90	12,80	13,—
Maïs (La Plata) 2	230,—	224,—	166, $\frac{1}{2}$
Gerst (No. 2 barley) .. . 3	247,—	242,—	233,—
Haver (Canada 3) 1	13,20	13,—	11,60
Lijnkoek (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) .. 1	14,20	14,05	12,40
Lijnzaad (La Plata) .. . 3	358,—	360,—	368,—

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	12/18 Febr. 1928	Sedert 1 Jan. 1928	Overeenk. tijdvak 1927	12/18 Febr. 1928	Sedert 1 Jan. 1928	Overeenk. tijdvak 1927	1928	1927
Tarwe	52.466	234.942	227.009	—	3.800	9.264	238.742	236.273
Rogge	6.330	13.685	33.277	—	—	—	13.685	33.277
Boekweit	480	5.102	4.146	—	—	67	5.102	4.213
Maïs	13.596	142.804	203.439	1.500	34.951	41.664	177.755	245.103
Gerst	6.188	44.378	45.660	254	2.374	1.190	46.752	46.850
Haver	8.515	24.989	15.078	—	—	100	24.989	15.178
Lijnzaad	235	22.616	20.497	4.450	32.692	22.882	55.308	43.379
Lijnkoek	4.584	33.959	20.784	—	100	—	34.059	20.784
Tarwemeel	270	21.906	15.371	—	6.029	6.533	27.935	21.904
Andere meelsoorten	37	2.038	2.177	—	—	—	2.038	2.177

SUIKER.

Nog steeds blijft een onzekere en lustelooze tendens de verschillende wereldmarkten beheerschen.

In Amerika daalden de noteringen op de termijnmarkt tot de helft de week, waarna eenig herstel intrad. Het slot voor Spot Centrifugals en voor termijnsuiker was a.v.

S.C. 4.14; Mrt. 2.45; Mei 2.53; Juli 2.63; Sept. 2.72; Dec. 2.82.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 77.000 tons, de versmeltingen 44.000 tons tegen 51.000 tons in 1927 en de voorraden 205.000 tons tegen 204.000 tons.

Ofschoon de markt voor ruwzuiker deze week wat levendiger was, bleven raffinadeurs tamelijk gereserveerd en waren voornamelijk speculanten de koopers. Voor prompte ruwzuiker werd ongeveer 2½ d.c. en een fractie lager C. & fr. New York (voor pariteit Cuba) betaald.

De laatste Cubastatistiek is a.v.

	1928	1927	1926
	Tons	Tons	Tons
Cubaansche prod. tot 14/2 ..	626.000	1.072.512	1.310.343
Weekontv. afscheephavens ..	180.641	189.556	204.257
Totaal sedert 1/1 tot 11/2	516.548	824.490	1.128.912
Werkende fabrieken	167	173	172
Weekexport	59.195	95.392	147.885
Totale export 1/1 tot 11/2 ..	141.991	327.092	625.988
Voorraad afscheephavens ...	369.255	497.398	502.924
Voorraad Binnenland	104.754	500.606	412.548

In Engeland was de markt voor effectieve suiker de afgelopen week zeer rustig. Op de termijnmarkt sloten de noteringen op bijna dezelfde cijfers als de voorafgaande week.

De Board of Trade Statistiek over Januari wordt met de volgende cijfers bekend gemaakt:

	Jan. 1928	Jan. 1927
	Tons	Tons
Import Rietsuiker	163.831	79.554
„ Geraffineerd	23.229	46.206
Totaal	187.060	125.760
Voorraad Binnl. Rietsuiker..	48.000	30.050
„ in entrepôt	197.950	253.100
Opbrengst in raffinaderij....	75.735	46.428
Voorraad in raffinaderij....	76.850	63.000
Totaal binnel. verbruik....	115.332	114.599
Totale export	4.912	3.962
Voorraad 31 Dec. 1927.....	263.500	1926 361.950
„ 31 Jan. 1928.....	322.800	1927 346.150

Op Java bleven de noteringen voor tweedehands suiker ook deze week onveranderd, terwijl de stemming lusteloos was.

Hier te lande brokkelden prijzen op de termijnmarkt in den loop der week langzaam ietwat af en sloten als volgt: Maart f 16½; Mei f 16¼; Aug. f 17; Dec. f 17¼; vraag met aanbod tot f ½ à f ¼ hooger.

De omzet bedroeg deze week 4550 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons.
Manchester, d.d. 15 Februari 1928.

Noteeringen van Amerikaanse katoen hebben gedurende de afgelopen week gefluctueerd tusschen grenzen van ca. ¼ d. per lb. en sloten bepaald vaster dan een week geleden. De publicatie van de hoeveelheid verbruikte katoen in de U.S.A. gedurende de maand Januari, was een verrassing en veroorzaakte een scherpe prijsstijging. De belangstelling is nu voornamelijk gericht op het planten van de nieuwe oogst, waarvan de hoegrootheid ongetwijfeld grotendeels afhankelijk zal zijn van de prijzen, die men thans voor katoen betaalt. Verkoopen zijn ongeveer even groot geweest als gedurende de afgelopen week, doch het is wel vermeldenswaard, dat Indië aanzienlijke hoeveelheden Amerikaanse katoen gekocht heeft. Prijzen van Egyptische katoen zijn na een kleine stijging weer tot het niveau van een week geleden teruggekeerd.

Noteeringen van Amerikaanse garens zijn over het algemeen van ½ d. tot ¼ d. duurder dan de vorige week. Enkele spinners rapporteeren bevredigende verkoopen, doch anderen zijn minder gelukkig geweest. Orders hebben zich niet tot bepaalde nummers beperkt en geen markt treedt speciaal op den voorgrond. Egyptische spinners hebben eveneens een rustige week gehad, doch er is meer belangstelling voor getwijnde garens voor Indië.

Prijzen zijn onveranderd tot ¼ d. lager en weerspiegelen de algeheele afwezigheid van zaken. De cijfers van den Board of Trade over de maand Januari zijn juist gepubliceerd en

geven een verlaging aan van circa een miljoen pond vergeleken met de cijfers van 1927. De grootste verlaging sedert het vorig jaar is voor rekening van Roemenië, doch Polen, China en Zuid-Amerika hebben veel meer afgenomen. De merkwaardigste teruggang gedurende de laatste twee jaren, wat de Januari cijfers aan gaat, betreft Rusland, welk land in Januari 1926 bijna 10% van den totalen Britschen garexport afnam, tegen slechts 0.2% in Januari 1928.

De doekmarkt is bepaald vaster met neiging tot prijsstijging en producenten toonen over het algemeen weinig neiging concessies toe te staan. Er blijft een goede, algemeene vraag bestaan. Alle Oostersche markten, inclusief China, (Calcutta uitgezonderd) toonen belangstelling. Men zegt, dat Zuid-Amerika en de binnenlandsche markten de huidige situatie gunstiger beoordeelen en een flink aandeel in de orders hebben bijgedragen. De toon is bepaald gezonder en producenten maken van de vastere katoenprijzen gebruik, hunne marges, zoo al niet te verbeteren dan toch in elk geval te handhaven.

Liverpoolnoteringen	Oost. koersen	7 Feb.	14 Feb.
		8 Feb. 15 Feb.	T.T. op Br.-Indië 1/6 1/5½
F.G.F. Sakellaridis	17,10 17,40	T.T. op Hongkong	2/0¼ 2/0¼
G.F. No. 1 Oomra	7,20 7,50	T.T. op Shanghai	2/6¼ 2/6¼

KOFFIE.

Ook deze week bleef het artikel vast gestemd. In Brazilië, het grootste productieland, liepen de kost- en vrachtaanbiedingen van Rio, welke reeds de vorige week 2/- gestegen waren, nog ongeveer 1/6 op, waartegenover die van Santos, dooreen genomen, vrijwel onveranderd bleven. Er kwamen, vooral in Santos, niet onbelangrijke zaken op prompte verscheping tot stand, doch in de tweede hand was de omzet ook ditmaal nog klein.

Van beteekenis is de stijging van Rio vooral dáárom, wijl zij de buitengewoon groote wanverhouding, welke reeds sedert maanden tusschen de prijzen van Rio en die van Santos bestond, nog wat verder heeft verminderd, al zal Rio ook nog heel wat moeten stijgen of Santos moeten dalen, alvorens van eene normale pariteit zal kunnen worden gesproken. Dat de verbetering, die tot op heden is ingetreden, intusschen niet zonder belang is, blijkt duidelijk uit het feit, dat de binnenlandsche prijs van Rio type No. 7 sedert 30 November 1927 in Brazilië gestegen is met ruim 5000 Reis of wel circa 24 pCt., terwijl in datzelfde tijdsverloop de prijs van Santos type No. 7 aldaar slechts 2000 Reis opliep, hetgeen overeenkomt met circa 7 pCt. Wanneer de aanvoeren in de haven van Santos weder in wat ruimere mate zullen worden doorgelaten dan tot nu toe het geval is, bestaat kans, dat het aanbod van laatstbedoelde soort in verhouding gemakkelijker zal worden en daardoor de dispariteit tusschen beide soorten nog verder zal verminderen. De voorraad in Santos, welke in de eerste helft van December op het indertijd vastgestelde minimum van 1.200.000 balen was gekomen, is sedert steeds kleiner geworden en het Comité tot Verdediging van de Koffie heeft geen enkele poging gedaan om door verhooging van de limiet der aanvoeren naar die haven den voorraad wederom op dat minimum te brengen. Op het oogenblik is hij zelfs gedaald tot minder dan 900.000 balen en daarom is te verwachten, dat het cijfer van 30.000 balen, waarop de dagelijkse aanvoeren reeds sedert het begin van December 1927 zijn beperkt, nu eindelijk spoedig zal worden verhoogd. Het is duidelijk, dat de uitvoerhuizen te Santos anders in moeilijkheden zullen komen, daar de voorraad van thans weldra te klein zal blijken, om daaruit alle verschillende kwaliteiten te kunnen putten, noodig voor het voldoen aan de vroeger afgesloten contracten.

De cif-offertes van Robusta liepen in Indië aanvankelijk ook iets hooger, doch zakten daarna wederom iets in. Bij het afsluiten van dit bericht stonden zij voor Palembang Robusta ongeveer ½ ct. hooger dan een week geleden, doch voor de betere ongewasschen soorten en ook voor W.I.B. f.a.q. zoo goed als onveranderd. De markt was echter voor alle Robusta's kalm met weinig zaken.

De meeste gewasschen Centraal-Amerikaansche soorten waren vast gestemd, en in vele gevallen waren de prijzen iets hooger.

De termijnmarkt, die in den aanvang der week iets opliep op betere berichten uit New York, daalde daarna weder evenveel en staat op het oogenblik op ongeveer dezelfde noteringen als een week geleden.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 99/6 à 100/6 per cvt. en van dito Prime ongeveer 102/- à 104/-, terwijl zij van Rio type New York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 72/- à 73/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Februari-verschepping, 34 ct.; Palembang Robusta, Maart-verschepping, 34½ ct.; Benkoelen Robusta, Febr./Mrt.-verschepping, 35½ ct.; Mandheling Robusta, Febr./Mrt.-verschepping, 38½ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Febr./Mrt.-verschepping, 45 ct., alles per ½ KG., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-notering bleef onveranderd 62 ct. per ½ KG. voor Superior Santos en 46 ct. voor Robusta.

De noteringen aan de Rotterdamse termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd contract basis Santos Good			
	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
21 Febr.	48 7/8	47	46	—	43 1/8	42 3/8	40 7/8	39 7/8
14 "	48 7/8	47	46	—	43 1/2	42 1/2	40 7/8	40
7 "	48 7/8	47	46	—	42 3/4	41 3/8	40 1/4	39 3/8
31 Jan.	48 7/8	47	46	—	41 7/8	40 3/4	39 3/8	38 7/8

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Maart	Mei	Sept.	Dec.
20 Febr.	\$ 14,81	\$ 14,20	\$ 13,58	\$ 13,40
11 "	" 14,02	" 13,85	" 13,38	" 13,23
6 "	" 13,80	" 13,63	" 13,30	" 13,17
30 Jan.	" 13,61	" 13,44	" 13,17	" 13,06

Rotterdam, 21 Februari 1928.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 7 ¹⁾)	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 4 ¹⁾)	
18 Febr. 1928	343.000	26.350	883.000	33.000	61/128
13 " 1928	352.000	25.525	1.005.000	33.000	6
6 " 1928	350.000	24.850	937.000	33.000	6
21 Febr. 1927	223.000	24.850	982.000	25.500	58 1/32

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
18 Febr. 1928 ...	45.000	2.680.000	182.000	6.752.000
19 Febr. 1927 ...	47.000	2.657.000	215.000	6.159.000

¹⁾ In Reis.

THEE.

De stemming op de theemarkt in de achterliggende week gaf een ietwat luire tendens te zien. Men schijnt nog steeds verontrust te zijn door de groote voorraden in entrepôt, waarvan de maandstaat van den „Board of Trade" over Januari gewag maakt.

Toch maken de cijfers van dien maandstaat overigens geenszins een ongunstigen indruk. Het tegendeel is waar. Immers, eenerzijds zijn de aanvoeren, vergeleken bij een jaar geleden, teruglopende. Wel is die teruggang nog slechts gering — van 55.4 miljoen lbs. in Januari 1927 tot bijna 53 miljoen lbs. in de afgelopen maand Januari — doch de verwachting, dat deze teruggang eenmaal moest komen en in de naaste toekomst nog grootere afmetingen zal aannemen, wordt nu een feit.

Anderzijds zijn de afleveringen voor binnenlandsch verbruik 3 miljoen lbs. hooger dan een jaar geleden — 38.1 miljoen lbs. in Januari 1928 tegenover 35.1 miljoen lbs. in Januari 1927 —, terwijl de uitvoeren ongeveer op gelijke hoogte bleven als een jaar geleden, nl. op 6 miljoen lbs.

De voorraden in entrepôt zijn dientengevolge toegenomen met ruim 9 miljoen lbs. en wel van 245,5 miljoen lbs. op ulto. December 1927 tot bijna 255 miljoen lbs. op ulto. Januari, waartegenover Januari 1927 nog een toeneming te zien gaf van 15 miljoen lbs.

De voorraden zelf staan op ulto. Januari nog 37 miljoen lbs. boven het cijfer van verleden jaar.

Amsterdam, 20 Februari 1928.

COPRA.

Gedurende de afgelopen week was de markt gemakkelijker gestemd. Er waren veel offerten uit het Oosten terwijl daarentegen fabrikanten nog steeds weinig belangstel-

ling vertoonen. In veel gevallen betaalt Marseille de beste prijzen.

De slotnoteringen zijn:

Nederl. Indische fms. alle termijnen, f 33 3/8, Nederl. Indische Mixed, alle termijnen f 32 3/4.

VERKEERSWEZEN.

VRACHTENMARKT.

De tendens van de Noord-Amerikaansche graanvrachtenmarkt bleef absoluut levenloos en er valt geen enkele afsluiting te vermelden. Niets duidt op een te verwachten opleving.

Daar de meeste suikerbevrachters van West-Indië hun behoefte aan tonnage hebben gedekt werd de flauwe stemming de afgelopen week nog meer geaccentueerd. Er ging slechts weinig om. Een 84/9000 tonner is bevracht per 10/20 Maart van Cuba naar de gebruikelijke U.K./Continent haven tegen 16/6.

Van de North Pacific was iets meer vraag naar tonnage voor graan, doch tonnage was voldoende voorhanden. Er werden 7 booten bevracht per Maart tegen 28/9 naar Antwerpen direct, terwijl voor Maart tot 10 April 30/- is betaald naar U.K./Continent met de gebruikelijke opties.

De reeds eenige weken heerschende flauwe stemming van de La Plata bleef voortduren. De vrachten zijn niet beter geworden, doch tegen het einde der week was een iets vastere stemming waar te nemen terwijl de reeders zich eenigszins geneigd toonen hun tonnage uit deze markt te houden. Voor vroege posities zijn groote booten gedaan van boven La Plata havens tegen 18/-, terwijl Maart/April 21/-, April 22/-, Mei 23/- en Mei/Juni 24/- gedaan is.

De chilialpeter vrachtenmarkt was de geheele week kalm, doch tegen het einde was iets meer vraag. Nadat een 7000 tonner naar Bordeaux/Hamburg range was bevracht tegen 25/3, optie Noord-Spanje 26/6 heeft de betere tendens van de La Plata markt iets vastere vrachten van Chili teweeg gebracht en Maart booten van middelmatige grootte zouden nu misschien 25/6 tot 26/- kunnen bedingen naar het Continent. Naar Alexandrië direct heeft een 6000 tonner 28/6 bedongen per 15/26 Maart.

De oostelijke afdelingen verschaften slechts een zeer geringe vraag naar tonnage en de vrachten van de meeste markten zijn zwakker geworden. De vraag naar tonnage voor Soya boonen van Wladiwostock was gering. Eenige partijen werden geboekt naar Rotterdam en/of Hamburg tegen 29/-. Van Saigon werd een lading ondergebracht (optie Kolsichang laden) naar 6 havens Cuba op basis van 35/- één, 36/3 beide laadhavens, per April/Mei. Australië verschaftte slechts heel weinig vraag naar tonnage voor graan. Van West-Australië werd een 9500 tonner gedaan naar de Middellandsche Zee/U.K./Continent op basis van 31/- één loshaven, Maart belading. Van Burmah is een partij van 4000 tons geboekt per Maart naar Holland direct tegen 25/6, terwijl een handige lading naar Gdynia (Golf van Danzig) is gedaan tegen 28/9 per Febr./Mrt.

De Donau bleef zonder zaken, terwijl van de Zwarte Zee slechts één bevrachting is te vermelden, nl. een kleine boot tegen 11/6 naar het Continent, 12/- U.K., 13/6 Scandinavië.

De Middellandsche Zee was, zoover het erts betreft, kalm. Er werd o.m. betaald: Algiers/Newport 6/-, Seriphos/Rotterdam 6/-, Valencia/Newport 6/9, Hornille/Rotterdam 5/-, Fosfaat was levendiger en betaalde o.m.: Sfax/Dublin 8/6, Calais 4/11, Tunis/Rotterdam 6/6. De markt van de Golf van Biscaye is vast, doch tonnage is schaarsch. Bona/Rotterdam betaalde 5/6, Cardiff 5/10 1/2, Tyne Dock 6/6 en Rivadeo/Immingham 8/-.

De uitgaande kolenvrachten van Engeland bleven vast op het oude peil. Van Zuid-Wales werd gedaan: Bordeaux 4/-, Piraus 10.3, Port Said 10/-, Las Palmas 8/3, Buenos Aires 12/- en van de Oostkust: Hamburg 3/7 1/2, Rotterdam 3/6, Antwerpen 2/6, Genua 8/-, St. Vincent 8/6.

RIJNVAART.

Week van 12 t/m. 18 Februari 1928.

De aanvoeren van zeezijde blijven ongewijzigd. Scheepsruimte, zoowel naar den Boven- als naar den Benedenrijn, bleef voldoende beschikbaar. De vraag bleef gering, met uitzondering voor erts naar Dortmund. De vrachten bedroegen: voor erts naar de Ruhrhavens 32 1/2 à 35 ct. met 1/4, en 42 1/2 à 45 ct. met 1/2 lostijd, Dortmund/Hardenberg f 1.50 à f 1.60 met 1/4, f 1.60 à f 1.70 met 1/2 lostijd, den Bovenrijn f 0.90 à f 1.— met verkorten lostijd. Het sleeploon varieerde tusschen het 30 en 60 cents tarief. De waterstand was sterk wassende.

In de Ruhrhavens bleef de algemeene toestand onveranderd.